

Mertelenk naponta reggel
Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Rej. Ferdinánd
(József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Lejjel több. Ezves szám 5 Lej. vasárnap 6 Lej. (Bucarestben 50 bani fejár.) Hirdetések tarifa szerint.

XLV. évfolyam, 8. szám.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Szombat, 1930. január hó 11.

A temesvári piac.

Ugyilátszik, hogy a gazdasági legyöngülésnek az a járványszerű tünete, ami ezelőtt két észendővel Aradon pusztított, most Temesváron ütötte fel fejét. A legutóbbi napokban a temesvári Hermes-bank lett fizetéseképtelen, most pedig jött a feltűnő hír, hogy a temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank részvénytársaság ma beszüntette fizetéseit.

Az ilyen nagy bankbukásokban fájdalmasan elszomorító az a körülmény, hogy többnyire a kisemberek károsodnak miatta, akik munkájuk verejtékével összezsugorgatott pénzeszköjüket helyezték el az illető bankban, hogy öregkorukra biztosítsák megélhetésüket. Csaknem minden ott elhelyezett betét a gyermekek szájától eivont egy-egy falat kenyér, a szerény jövedelmű betétesek nélkülözésének eredménye. A bank fizetéseképtelen lett és a sok száz betétesnek a jövőben való hite, reménye vált semmivé.

Szerencsére a temesvári bank fizetéseképtelensége nem érinti közvetlenül Aradot. Uj-aradon van a banknak fiókja és bizonyára több uj-aradi és környékbeli embernek okozott rendkívül kellemetlen meglepetést az Temesvárról érkezett híradás.

A jelenlegi helyzetben feleslegesnek tartjuk megismételni azokat a panaszokat, amelyeket annyiszor hangoztattunk ezen a helyen, amelyekben a gazdasági válság okozta helyzetet ismertettük. Most csak azt szeretnénk elérni, hogy a leszűrt tapasztalatokból könnyítsünk a fizetéseképtelenség által sújtott kisemberek nagy tragédiáján. Csak példának kell feállítanunk az aradi pénzügyi válságokat a temesváriak részére.

Láttuk, hogy az Aradi Ipar és Népbank fizetéseképtelenségénél a betétesek nyugodt, nyugadt viselkedése, a felszámoló bizottság iránti bizalma, azt eredményezte, hogy megkapták betétjeinek nyolcvanöt százalékát és kilátásuk van arra, hogy száz százalékban ki lesznek elégítve. Ezzel szemben az aradi Egyesült Bank türelmetlen betétesei elvesztették csaknem összes betétjeiket. Az aradi példákat kell alapul venniük a temesvári fizetéseképtelen bank betéteseknek. Okosan, megfontoltan, előfeátóan kell cselekedniük. Akkor, amikor saját érdeküket tartják szem előtt, ne vezérelje őket az elfogultság, a bosszu, hanem csupán azt rézzék, hogy legalább megtalálják a vesztett fejszének a nyelét.

A bank-fizetéseképtelenségek Temesváron tapasztalt szomorú jelenségei, előreáthatólag megingatják a Bánát fővárosa pénzpiacának stabilitását. Ez a hullámvész azonban szerencsére csak lokális jelentőségű és nem terjed túl Temesvár határain. Arra azonban mindenestre jók, hogy felfigyeljen rájuk a pénzügyi Románia és ha nem akarja, hogy a gazdasági romlás végleges katasztrófába döntse az országot, keresnie és találnia kell egy szérumot, amely meggyógyítja ezt a betegségben vergődő pénzpiacot.

Lesújtó, hogy a ma bekövetkezett bankösszeomlás egyik indítóokának azt hangoztatják, hogy az intézet nagy ipari angazsmánokat vállalt. Normális viszonyok között a pénzügyi intézetek hivatása lenne az ipar támogatása. Mert hiszen az iparnak mindenütt és minden időben hiteltre volt szüksége. Amde hogyan

A nagyhatalmak

átnyujtották a közvetítő tervezetet

A német és francia miniszterek tanácskozásai.

a magyar delegációnak.

Bethlen nyilatkozata a külföldi újságírók előtt.

Budapestről jelentik: Berlimen át fenntartással érkezett hír a következő telefon-értesítést közli: A keleti jóvátétel ügyében a mai napon döntő fordulat történt.

A nagyhatalmak pénzügyi szakértői ma megjelentek a magyar delegátusok szállásán és átnyujtották a megegyezésre a közvetítést szolgáló tervezetet.

Eszerint 1943. után közös pénztárt teremtenének, amelynek segítségével

a magyar szolgáltatások jövedelméből kártalanítanak az optánsokat.

Az angol, francia és olasz delegátusok, miután átnyujtották a tervezetet Bethlen István gróf magyar miniszterelnöknek, Wekerle Sándor magyar pénzügyminiszter hosszasan tárgyalta a nagyhatalmak gazdasági szakértőivel és közölte a magyar ellenjavaslatot.

Hágából jelentik: A nagyhatalmak delegátusai, valamint a magyar kiküldöttek között lefolyt előzetes megbeszélések tegnap kizárólag báró Korányi Frigyes párisi ajánlata körül forogtak. A tárgyaláson magyar részről Wekerle Sándor és báró Korányi Frigyes vettek részt. Ma reggel folytatták

Ha valamelyik német kormány összetépi az egyezményt...

Curtius és Wirth német birodalmi miniszterek ma délelőtt fél 10 órakor meglátogatták Briand-t és Tardieut a szállásukon, akikkel azt vitatták meg, hogy milyen jogi helyzet alakul akkor ki, ha valamelyik német kormány egyszerűen összetépi a hágai egyezményt és az abban foglaltaknak nem tesz eleget. A francia delegátusok utaltak arra a propagandára, amely már ma megindult Németországban. A németek a versaillesi szerződésben foglalt szankciókat a legrosszabbnak tartják, amelyet el kell kerülni. Briand és Tardieu előzékenyen kijelentették, hogy a megegyezéshez nem kívánják a versaillesi szerződés megtörő pontjait szankciókként megemlíteni. Egy külön írás keretében azonban megállapodást kell kötni arról, hogy esetleges fölmerülő vitánál a két állam jogi felelőse azonos.

A bolgár jóvátétel.

Párisból jelentik: A lapok jelentése szerint a bolgár bizottság hajlandóan mutatkozik 11 millió aranyfrank jóvátételi összegének kifizetésére. A nagyhatalmak támogatják a bolgár ajánlatot, amelyet csak Csehország nem akar elfogadni és Ossuczky és Benes ott is hagyták a tanácskozsokat, amelyekben tovább nem is vettek részt. Mindamellett, ha Románia és Jugoszlávia elfogadják a bolgárok ajánlatát, akkor Csehország is szolidáris lesz a kisantant-társaival. Ebben az esetben a csehek az osztrák és magyar jóvátétel összegéből kívánják kárpótolni magukat.

Az újságírók bankettje.

Tegnap este Jaspar elnök és Snowdenné

számitson a banktőke támogatására, a társadalom ama nagy része, mely iparral foglalkozik, ha újból és újból az derül ki, hogy az ipart pártoló pénzügyi intézetek összeomlanak? Hajlandók volnánk azt mondani, hogy itt is a

Bethlen és Walkó közvetlen tárgyalásokat kezdenek a kisantanttal.

a tárgyalásokat és ekkor tértek csak ki az anyag egész komplexumára.

A Paris Midi értesülése szerint a nagyhatalmak évi 10,000,000 aranyfrank fizetését javasolják Magyarországnak, amely összegből az optánsok kártalanítására alkalma nyilna a kisantantnak. A kisantant azonban többet kér, mert féli, hogy az összegből az optánsok igényeit nem tudja kielégíteni. A tárgyalások a magyar kérdésben az egész jövő hetet elfoglalják előreláthatólag.

Hírlik, hogy a nagyhatalmak felkérésére Bethlen és Valkó Lajos magyar külügyminiszter

közvetlen tárgyalásokba kezdenek a kisantanttal,

hogy a holnapi vita előtt még néhány kérdést tisztázzanak.

A magyar kérdés szombaton, délután kerül napirendre. A magyar delegátusok változatlanul fentartják ama álláspontjukat, hogy Magyarország 1943. után semmiféle jóvátételt nem fizethet, valamint a békeszerződés 250. pontját nemcsak teljes egészében fent kívánják tartani, hanem gondoskodni akarnak arról is, hogy az abban foglalt döntőbíráskodási részt a gyakorlatban is érvényesítsék.

autója összeütközött. Komoly baj azonban nem történt.

A Népszövetségi Hírlapírók Egyesülete ma délelőtt háromnegyed 2 órai kezdettel vilásreggelit adott a Witte Brug szállóban a népszövetségi delegátusok tiszteletére. A vilásreggelin többszáz meghívott vett részt s azon megjelent a holland királynő és a kormány is. A vilásreggelire Dezső és Kelen az ismert magyar rajzoló készítették művészi kivitelű menükártyát, amelyen Hága egy lovagterem és feleje zárandokcsapat közeledik. A lakónán Snowden kedélyes felszólalásában annak az óhajának adott kifejezést, hogy a külföldi újságírók, kik a hágai konferenciára jöttek, az értekezlet végeztével — karácsonyra hazatérhessenek.

Benes és Bethlen tárgyalásai.

Briand Arisztid, francia külügyminiszter ma programmszerűen hazautazott Párisba és nem is vett részt a déli sajtólakomán.

Vilma királynő tegnapi estélyén megjelent Bethlen István gróf, magyar miniszterelnök és hosszasan elbeszélgetett a nagyhatalmak delegátusaival. Sokáig tárgyalt Benes Ede cseh külügyminiszterrel, ami nagy feltűnést keltett. Bethlen egyébként ma este fogadta a sajtó képviselőit a hágai magyar követségen, akik előtt részletesen kifejtette Magyarország álláspontját.

kormányának kell valamit tennie. Végeredményben azonban az az igazság, hogy nagyon szomorú gazdasági közállapotok vannak ott, ahol orvosságért mos-untalan a kormányhoz kell szaladgálni.

Bethlen nyilatkozata Hágában.

— Három kérdés érdekel bennünket — mondotta Bethlen gróf — először a jóvátétel kérdése, másodsor a múlt elszámolás ügye és harmadsor a vegyes döntőbírók kérdése. Magyarország eddig rendszeresen fizette a jóvátételi összegeket és fizetni fogja 1943-ig és ez idő alatt csaknem négy milliárd arany koronát tesz ki az az összeg, amit Magyarország fizet.

Rámutatott arra, hogy figyelembe kell venni Magyarország fizetési képtelenségét is, majd részletesen ismertette Magyarország gazdasági viszonyait és azt a nehéz helyzetet, amiben az ország van.

— Hajlandók vagyunk áldozatokat hozni — mondotta a magyar miniszterelnök. — ha a többi államok is hoznak áldozatokat. Ami a döntőbírói kérdést illeti, az a legnehezebb. Magyarország a békeszerződés 250. szakasza révén ezen a ponton védelemben részesült, mert tekintetbe vették, hogy területének 72 százalékát veszítette el. Ebből kiindulva a békeszerződés mentesítette a lefoglalás alól a magyar állampolgárok javait és biztosította

nekik azt a jogot, hogy kereseteikkel a döntőbíróhoz forduljanak. Ez benne van a szerződésben. Erről Magyarország nem mondhat le.

— Mit tehetünk és mit nem tehetünk? Nem fizethetünk újabb jóvátételt, nem mondhatunk le a döntőbírói elvéről, nem mondhatunk le állampolgáraink érdekeiről, nem fogadhatjuk el, hogy a magyar állam kártalanítsa a magyar állampolgárokat, amikor a kárt nem mi okoztuk. Mit tehetünk? Készek vagyunk áldozatokat hozni a múlt felszámolása tekintetében. Természetes, csak akkor, ha a velünk szemben álló államok is hoznak áldozatokat. Ez minden, amit tehetünk.

Egy francia újságíró intézett ezután kérdést a magyar miniszterelnökhöz:

— A békeszerződésben — mondotta a francia újságíró — nincsen rendelkezés arra, hogy Magyarország nem tartozik 1943. után jóvátételt fizetni.

— De nincs rendelkezés — válaszolt Bethlen gróf — amely kényszerítene bennünket arra, hogy fizessünk 1943. után.

Február 11. és március 3-a között zajlanak le a községi választások Aradmegyében.

Mikor választanak az egyes községek? — A megyei prefektura hirdetménye.

(Arad, január 10.) A megyei prefektura ma hirdetményt bocsátott ki a községi választásokra vonatkozólag. A hirdetmény szerint Aradmegyében a választások a következő sorrendben folynak le:

Acúta, Bodesti, Buceova, Criştesti, Dulcele, Dumbrava, Grosi, Guravol, Halmagel, Hontisor, Ionesti, Jakobini, Leasa, Ocina, Sarbi, Secas, Tisa és Josás községekben február hó 11-én. Ugyanezen a napon választ Avram Iancu, Brusturi, Halmagiu, Luncasoara, Talagin, Varfurile és Almás község lakossága.

Banesti, Budesti, Bontesti, Iosasel, Lestiora, Lazuri, Marmesti, Magulicea, Madrijesti, Ocisor, Poenari, Poiana, Plescuta, Rostoci, Saturanu, Tarnure, Tarnovita, Valcea-Mare, Vidra, Tohesti, Cil, Teuis, Mutesti, Pescari és

Radesti községek február 12-én választanak.

Buhani, Dezna, Donceni, Moneasa, Nadabesti, Paulian, Prajesti, Revetis, Slatina de Cris és Voivodeni községek február 16-án ejtik meg a választást. Ugyanekkor választ Chisindia, Crocna, Cuied, Dieci, Pauseni, Regele Carol, Mocrea és Moroda lakossága, valamint Buteni, Sebis, Bocsig, Gurba, Seleus, Apateu, Cermei.

Berindia, Cociuba, Hodis, Iercoseni, Ignesti, Ioia Mare, Laz, Minead, Neagra, Prunisor, Rascusa, Rosia, Salajeni, Susani, Vasoaia, Aldesti, Maureau, Iermata, Berechiu, Barsa, Chiet, Cherelcus, Somosches, Sicula, Ineu február 17-én választ.

Milova, Capruta, Batuta, Dumbravita, Slatina de Mures, Varadia de Mures, Lupesti, Vi-

nesti, Sederhat, Minis, Conop, Ghiulita, Savarsin, Patris, Rosia, Zimandul Nou, Simandul de Sus, Paulis, Turnu, Iratos, Radna, Sft. Anna, Macea február 23-án választ.

Cladova, Paulisul Nou, Odvos, Monorostia, Grosii Nou, Stejar, Mocioni, Bala, Halalis, Pernesti, Troias, Ilteu, Cuias, Saliste, Corbesti, Obarsia, Hodos, Bodrog, Soimos, Berzava, Varias, Zimanduz, Dorobanti, Sanmartin, Simandul de sus, Comlaus február 24-én ejti meg a választást.

Sintea Mica, Lunireni, Caporal Alexa, Adea, Cinteiu, Iermata Neagra, Olari, Zaran, Chisineu, Graniceri, Misca, Nadab, Padureni, Pilul, Satul Nou, Sintea Mare, Tipar, Vanatori, Varsand, Zerind, Siclau, Sepreus, Socodor február 26-án választ.

Minisel, Luguzan, Andrei Saguna, Concani, Livada, Sofronea, Araneag, Dud, Silindia, Engelsbrunn, Mandruloc, Traunau, Zadarloc, Taut, Agris, Galsa, Ghioroc, Peregul mic, Covasint, Pancota, Aradul Nou, Glogovat, Rovine, Semlac és Nadlac március 2-án választ.

Satumic, Camna, Cicir, Sft. Paul, Wiesenhaid, Minisul de sus, Cuvin, Masca, Sambaton, Sanleani, Sagul, Schöndorf, Peregul Mare, Draut, Nadas, Maderat, Panatul Nou, Gutenbrunn, Muresel, Sannicolau Mic, Tornova, Siria, Curtici, Seitin, Pecica március hó 3-án választ.

A községi tanácson kívül ugyanekkor bíró, albíró és községi pénztárost is választ a lakosság.

Rejtélyes gyilkosság Nagymegyer határában.

Kiraboltak és kidobtak a robogó vonatból egy gazdag kereskedőt.

Pozsonyból jelentik: Nagymegyer község határában a csendőrség egy rejtélyes gyilkosság ügyében indította meg a vizsgálatot. A vasuti sín mellett egy borzalmasan összeroncsolt férfire akadtak, akinek mindkét lábát lemetszette a vonat. A vizsgálat megállapította, hogy Appel Izidor gazdag ruszinszkoii fake-reskedővel azonos, akit a vonatból, miután kirabolták, kidobtak. Annyit sikerült megállapítani, hogy Appel támadóival heves küzdelmet folytatott. Kórházba szállították, de anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt.

A modern ember lakása.

írta: WEIL JÓZSEF mérnök

A mai ember pszichológiájának lényege, hogy bonyolult életfunkciók és küzdelmek közepette, kérően nyújtja ki kezét tárgyilagosságot és egyszerűséget ígérő támaszok felé, hogy ezzel is megnyugvást találjon. Amilyen komplikáltak gondjai, valamint eszközei a létért való küzdelemben, olyan ösztönösen törekszik valami felé, ami őt befelé egyszerűvé teheti. Emaz új társadalmi alapfeltételek megváltoztatása a lakások programjának teljesen új felállítását követeli. Lakásában keresi azt, ami praktikus, mert ami ezzé válik, az egyszerű mint jó is. Nem lehet ma már régi, megszokott lakásbeosztásokkal, vagy pláne azok reprodukciójával megoldásokat találni. A biológusok az egészséges lakás részére más alapfeltételeket állítottak fel. Követelik a legnagyobb fényt, világosságot és levegőmennyiséget és ebből az építésznek meg van adva, hogy az előnyös világtájak kihasználásával és a természet bekapcsolódásával higiénikus lakásokat teremtsen.

Ha keressük továbbá azon okokat, amelyek okozói voltak annak, hogy a legutóbbi fél-században a polgári építőművészetben hiányzott a harmónia, széthuzás uralkodott az építő elmékben és sok idő és nehéz küzdelmes munka kellett ahhoz, hogy a mai kissé lepárolt formákhoz és alaprajzi elrendezésekhez eljuttunk.

A mai józan kritika elveti a gipsz, vagy más törekeny anyagokból készült díszeket, melyek zavarólag hatnak, ellenben megnyugszik szemünk nagy, sima felületeken, tisztán

geometrikus vonalozásokban, mert ezek igazán egyszerűséget kívánnak és adnak. A technika leküzdhetetlennek látszó akadályokat győzött le haladásában, úgy, hogy az emberek csak nehéz felocsudás útján jutottak ezeknek tudatára. Átéltük a konfliktusnak gépkocsira való átalakulását, láttuk, amint az ember madárként meghódítja a levegőt, az őserdők magányos lakója bekapcsolja detektorát, hallja a Westminster komor harangzugását és az örök Róma gyermekkorúsait, sok más és más ezer csodát, melyek ma még a sejtelemben vannak meg, de be fognak teljesedni.

A modern ember még mindig rokkoló, empire s régi vágású Biedermayer-butorok között lakik, aheiyett, hogy beleléne magát a modern kor szellemébe. Az ember ma a villany, hideg, meleg víz, sőt Amerikában a jégbe hűtött folyó víz, beépített butorok, porszívók, személteszívók, tolóablakok, üvegfalak, konyhai motorok, autogarázsok stb. korszakában nem lakhatik úgy, mint 50 vagy 100 évvel ezelőtt. Ha mérlegeljük továbbá, hogy az emberben ma a testápolás körül egy új szépézés ébredt fel, testét edzi, acélozza, télen-nyáron mez telen sportot és gimnasztikát üz, úgy mind-ezeknek a lakás-programmba is be kell illeszkedni és ennek teljes felfordulását jelentik.

A modern ember nem sirhatja vissza a régi szokásait, nem veheti körül magát nagyapáink, vagy dédszülőink visszavásárolt, n. antik faragott és díszes butorzataival, hanem az egyszerűség, célszerűség, napfényvel, levegővel átjárt lakásában, tulcsigázott idegzete részére keresnie kell azt a megnyugvást, melyre szüksége van a létért való kemény küzdelemben.

A ma építőművészt az igényhalmazok nehéz feladatok elé állítják. A régi építész egy-mást derékszögbe vágó vonalakkal dolgozott. Felrajzolt magának 3-4 párhuzamos vonalat, ahová a főfalak jönnek, erre merőlegesen beosztotta a szobákat, kisebb-nagyobb szélességekkel. Ahol zugokat kapott világosságot és levegőt nélkül, azokat kinövezte alkovnak és nem sok gondot csinált magának, egyszerűen gyermekszoba, vagy „nappali szoba“ lett belőle. Az előszoba már csak uri lakásokban fordult elő, a belépés fölbonyire a konyhán át történt. Azután jött a homlokzati kiképzés nehéz gondja. Az ami ma a legegyszerűbb, arra óriási nagy súlyt fektettek: ablakdiszek, gazdag főpárkányok, gipszek, faragások stb. A homlokzati megoldás kedvéért aztán meg kellett változtatni a belső beosztást is. Falakat kellett eltolni, hogy az ablaktengelyek kifelé szimmetriát mutassanak és előállott egy lehetetlen helyzet, hogy ott, ahol nagyobb szobának kellett volna lenni, kisebb szobák keletkeztek és teljesen megbontották a berendezések és lakályosságok régi és sablonos kérdéseit.

A mai épületek alaprajzait meg kell komponálni, mint a poétának a balladáját, más-kép a fejlett igényeket nem elégítheti ki. Világosság, derék kell, hogy jellemezze az elrendezést. A konyhaszag iránti irtózat oda vitt, hogy már nem találunk helyet a konyha elég távolfekvésének. A közlekedési lehetőségek a lakásban és egyéb kívánalmak oly helyzeteket adnak, hogy csupán merőleges metszést vonalakkal a célokat ma már nem lehet elérni. Ezen feladatok mélységére jellemző eset, amit feljegyeztek, hogy egy híres magyar építőművész bezárkózott napokra dolgozó szobá-

Összeomlott egy temesvári nagybank.

A Sváb Kereskedelmi és Iparbank r.-t. ma beszüntette fizetéseit. A bank bukása nem érintette váratlanul a közönséget. — A bánáti sváb gazdákat érte főként károsodás.

A bank vezetősége kényszeregyezségi kérelmet nyújt be a törvényszékhez.

(Temesvár, január 10.) Az Aradi Közlöny jelentette elsőnek és egyedül, hogy az egyik tekintélyes temesvári pénzügyi sulyos anyagi nehézségekkel küzd és a bajbajutott pénzügyi szanálása érdekében megindult tárgyalások eredménytelenül végződtek. Ezek az újabb válsághírek természetesen Temesváron óriási feltűnést keltettek és városzerte nagy érdeklődéssel néztek a fejlemények elé. És amiről közgazdasági körökben már napok óta suttogtak, mára bekövetkezett:

a temesvári Sváb Kereskedelmi és Ipar-

Reiser volt vezérigazgató sodorta romlásba a bankot.

A bank összeomlása Reiser Antal vezérigazgató működésével van összefüggésben. Reiser mintegy két évvel ezelőtt lépett ki az intézet kötelékéből, mert igen sok dubiozus üzletet kötött és emiatt differenciák keletkeztek közte és az igazgatóság között. Ennek következtében a vezérigazgató nyugdíja volt, nyugdíjat azonban az igazgatóság nem állapított meg neki. Az egykor tekintélyes temesvári pénzügyi intézet azóta csak vegetált és a legutóbbi két esztendő még jobban hozzájárult ahhoz, hogy:

a passzívák meghaladták az aktívákat és a bank összeomlása már hónapok óta a levegőben lógott.

Mindenütt számoltak már hetekkel ezelőtt azaz, hogy a sváb pénzügyi intézet képtelen lesz fizetési kötelezettségeinek eleget tenni és a fizetési képtelenség bejelentése nem maradhat el. A bank vezetősége mindent elkövetett, hogy fizetési kötelezettségeinek eleget tegyen és így január első napjaiban

az intézet temesvári székházára az egyik temesvári banknál hat millió lejes kölcsönt vett fel és ezen összeg erejéig betáblázást engedélyezett.

Ez azonban nemhogy megállította volna a la-

bank Részvénytársaság ma beszüntette fizetéseit.

Ma reggel már nem nyitották meg a közönség előtt a bank helyiségeit, aminek híre természetesen futótűzként terjedt el a városban és nagy feltűnést keltett. Az újabb fizetési képtelenség hírére azonban a temesvári piac valamivel nyugodtabban fogadta, mint a Hermes-Bank összeomlását mert

a Sváb Kereskedelmi és Iparbank válságáról már hetek óta beszélnek a városban és nem érte váratlanul a közönséget.

vinát, hanem újabb komplikációkat eredményezett, mert nemsokára ezután

a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság is 4000 angol fontot jegyeztetett elő az ingatlanra.

A fizetések beszüntetése után különböző hírek terjedtek el a városban és voltak, akik 220 millió lejes betétállományról tudtak.

Ezzel szemben — mint hitelesen értesülünk — a fizetési képtelenség bejelentésének napján, a bank betétállománya 160 millió lej volt,

amelynek 95 százaléka bánáti sváb gazdák vagyona képezte. Az intézet alaptőkéje 30 millió lej volt, tulajdonképpen azonban csak 22 millió lejt fizettek be a részvényesek. A tartalékok 5 és fél millió lejt tettek ki, úgy hogy az intézet tényleges tőkéje a befizetett alaptőkével és tartalékokkal együtt mindössze 27 és fél millió lejt tett ki.

Kis alaptőke — nagy betétállomány.

A Sváb Kereskedelmi és Iparbank a kereskedelem és ipar támogatását tűzte ki maga elé célul és mivel a mai nyomorúságos gazdasági viszonyok következtében mindkét foglalkozási ág meglehetősen nagy nehézségekkel

ába amikor alaprajzokat tervezti.

Lehetetlen, hogy az új ember ne vágyódjék új formák és irányok után. Bele kell kapcsolódnia ebbe az új építőművészetnek, mely azt a biztos viszonyt kell, hogy keresse, mely az ember és a természet között áll.

Az új építőstílus a szükségletek elérésén és a praktikusság megkövetésén épül fel. Az új stílusok harmóniáit megtalálja az ember, ha velük nemcsak izlését, hanem önmagát is ki tudja fejteni és egyéniségét is bele tudja vinni. Ugyanazt az örömet kell a lakásunkban, butorainkban megtalálni, mint akár egy jó barátal való találkozásnál. Az új idők embere a mozgási szabadságnak maximumát még a kis szobákban is keresi és meg is találja azzal, hogy butorabjait, szimetriákat kerülve, beépíti, láthatatlanná teszi, hogy szabadsága a rendelkezésre álló kis térben is érvényesüljön. A ma emberének térre, világosságra, tisztaságra és nyugalomra van szüksége és arra, hogy a térben ne zavarja őt semmi. Nagy ablakfelülettel megnyitja lakását a napnak, az égnek, mert ezáltal tudjuk lakásunkba a természet életető elemeit bevonni, így kibővítettük a hatást is anélkül, hogy a szobánk geometriailag nagyok lennének.

Megszűntnek tekinthetjük fővábbá lakásunkban az ürességtől való félelmet is. Az új, átspórtolt és mozgáshoz megszokott generációnak szüksége a szabad és butorokkal el nem állított területre. A könyvek, ruhák, fehérneműk a falba kerülnek és ezáltal az e célra eddig használt és a lakásfelületet elfoglaló, szabadon álló szekrényeket mellőztük, melylyel a tér szabadabbá téve, azt magunknak hódítottuk meg. Maradnak csupán az n. n. mobilak: asztal, székek, padok, ágyak, melyeket

átlátszóvá, könnyűszerkezetűvé konstruálunk meg, hogy a teret a szobákban is átlátszóvá, áttekinthetővé tegyük. Mindenütt tér és mozgási lehetőségek kelljenek, melyeket még úgy is elérhetünk, hogy a butorokat acél, vagy hajlítot fából könnyed formákban állítjuk elő.

Miként a berendezési tárgyaink a lakásban arra valók, hogy velük életünket megkönnyítsük, ép úgy a lakáshoz is ezeket az igényeket támasztjuk. Kell, hogy támogassanak bennünket életenergiánkhoz és kielégüljenek bennük fizikai és pszichikai szükségleteink. A lakástechnika új mozgalmából már nagyon sok szép dolog fejlődött ki és még több fog jönni, mert csak olyan tárgyak lesznek marandók, melyeknek a szépség és praktikusság az ismertető jele. Az új irányzattól nem szabad idegenkedni, hanem be kell fogadni azt. A modern muzsikát is csak hosszabb tapasztalás, megszokás és hozzáilleszkedéssel tudjuk megszokni, amíg az új irányzatnak értékét felismerjük. Ma még nem tudjuk, hogy e téren hol lesz a megállás. Formák, színek még izgatnak és megerősítik életfeltételeink nyugtalanságát, ezek azonban újszerű formákhoz fognak vezetni.

A nagyvilág kutat és dolgozik. A nemzetek fiai útat törnek az új irányzatoknak, mert a technikának ma már becsületbeli ügye, hogy alkalmazkodjék az emberek kulturális igényeikhez és míg Amerika tőkét hajszol, idegeket rombol és embereit lakni a 150-ik emeletre küldi és míg más országok az emberi haladást ölé jóvátételekkel és egyéb retorziós művekkel foglalkoznak; addig a modern lakástechnika munkájában Németország, Ausztria már évtizedek tapasztalataival rendelkezik és halad e téren rendületlenül annak jókora részét felé.

Vesse emlékezetébe, hogy:

1. Ha köhög, rekedt, meg van hűlve használjon azonnal egy üveg Dr. Biró-féle Sirol-t. Ára Lei 100.
2. Köszvény, csusz, reuma ellen „Castanin” bedörzsölőt vegyen a hatás elmaradhatatlan. Egy üveg ára lei 100
3. Ha náthás, náthaláz bántja, mely minden bajnak a kútforrása, siessen a legközelebbi patikába egy kis doboz Dr. Biró-féle „Mentoral” kenőcsért, használata által megelőz sok komoly bajt. Ára Lei 30.
4. Mint nagyszerű köhögés, rekedtség ellenes cukorkát az évtizedek óta bevált „Cseresnye szeleteket” szopogassa. Elsőrangú készítmény! Próbadoz Lei 30, nagyobb doboz 45 lei
5. Kicserepedett, széltől kifúj arcot, kezet pár nap alatt rendbe hozza a Dr. Biró-féle Havasi Gyopár Crém 1 tégloly ára 40 Lei.

Mind ezen szerek bármely gyógyszerertárban kaphatók, ha véletlenül valahol nem volna, tessék megrendelni a főraktárból:

Dr. BIRÓ gyógyszerertár Cluj-Kolozsvár, főtér.

küzd a banknak sulyos veszteségei voltak. Az intézetnek tulajdonképpen szépséghibája volt — eltekintve attól, hogy az ipar és kereskedelem terén túl nagy obligációkat vállalt — az, hogy az alaptőke nagysága és a betétállomány között egyáltalán nem volt meg az összhang, mert a 27 és fél milliós saját tőke mellett volt idő, amikor 220 millió lej betétet őrzött.

Az intézetnél több temesvári bank is érdekelve van kisebb összegekkel, azonban tulajdonrészt gazdag bánáti sváb gazdák helyezték itt el pénzeiket. A Sváb Kereskedelmi és Iparbanknak a Bánát minden jelentős helységében fiókjintézete volt és 27 fiókkal rendelkezik, amelyek valamennyien jelentékeny betétállományt kezeltek.

Ujaradot érzékenyen érinti a bankbukás.

Aradot közelebről csupán az ujaradi fiók sorsa érdekli, mert az ujaradi piacon igen nagy klientúrával rendelkezett és nagy népszerűségnek örvendett.

Aradi pénzügyi intézet azonban nem volt nála érdekelve. Közvetve annyiban érinti Aradot a fizetési képtelenség, hogy azok a vidéki kereskedők, akik a bank fiókjának székhelyén laktak, aradi kereskedőkkel is állottak igen élénk üzleti összeköttetésben és miután ezek a fizetési képtelenség bank gyorsítási fogja, hogy fizetési kötelezettségeiknek eleget tegyenek, egy ideig képtelenek lesznek az aradi kereskedőkkel szemben vállalt kötelezettségeiknek megjelenni.

A bank vezetősége a fizetések beszüntetése után, ma elhatározta, hogy kényszeregyezségi kérelmet nyújt be a temesvári törvényszékhez, mert ki akarják kerülni, hogy a hosszas tanácskozások és tárgyalások az izgalmat még jobban fokozzák.

A fizetési képtelen bank kimutatása szerint mintegy 80 százaléka a betéteknek teljesen biztos fedezet van, információmszerint ezzel szemben csak

70 százalékra van meg a teljes fedezet.

70 százalék fedezet.

A kényszeregyezés mint hírlik, keresztül is vihető, miután a vidéki sváb betétesek józan emberek és inkább hajlandók a 70 százalékos kvótát elfogadni békés úton, minthogy az intézetet csődbe kergessék és akkor esetleg 10 esztendő múlva kapjanak talán 10 százalékot.

A sváb vidékeken természetesen óriási izgalmat keltett a bank fizetési képtelensége, nagyobb szerencsétlenséget azonban előreláthatólag még sem fog okozni a gazdag betétesek betétjei 30 százaléka elvesztése.

A temesvári piacot pedig inkább csak közvetve érinti és nem lesz olyan hatása, mint a

Hermes-bank bukásának, mert a Sváb Kereskedelmi és Iparbank nem kimondottan temesvári pénzügyi és a központja bátran lehetett volna akár Zombolyán, vagy bármelyik más bánáti sváb központban. A bank azonban mégis igen nagy összegeket helyezett el a temesvári piacon, ahol a Kenderárügyárnál, majd a Schwabia Handelsgesellschaftnál óriási veszteségek voltak. A vidékről befolyt betéteknek igen jelentős részét plaszirozták Temesváron és mint most kiderült, a kihelyezéseknél a bank vezetősége tulságosan könnyelmű volt.

A pénzügyi fizetésektelensége mindenestre egyik igen szomorú következménye a nehéz gazdasági helyzetnek, amelyet a magas adóterhek csak súlyosbitanak. A Bánáiban nagy érdeklődéssel néznek a további fejlemények elé.

Ferenzy György.

Irodalom és művészet

Tizenyolcésesek.

Lakatos László színművének bemutatója az aradi színházban.

A Tizenyolcésesnek még nem volt dolga Növel — elcsábítja az Éret Asszony. A kamasz melire szívja a komédiát, öngyilkos lesz érte. Ezzel párhuzamosan lángról a Tizenyolcéses Leányjátásáért is. Ez a szerelmi költőnőcsölés sem elég azonban a Tizenyolcéses megkívánja azt a nőt, akit épen elébe sodor a véletlen. Végül is mindkét szereplőben csalódik, s az első szerelmi lángtól megpörkölten elindul az Élet felé.

Aki Lakatos László színpadi műveinek belső világát lépésről-lépésre alaposabb figyelem tárgyává tette, könnyen megállapíthatja, hogy a legragyonzóbb írőkarriernek indult és csak pompás újságitó maradt Lakatos mennyire küzdöklik soha sikerbe nem érett költészetének nosztalgijával. Valami fölélmelkedőbbet, poétikusabbat, mondhatni lírikusabbat akar adni szerelmi játékaiban, mint amit a darabja épenséggel követel. Még akkor is szembetűnik ez, amikor Lakatos nem is reális játékot ír, sőt nem is a mai világot rögzíti színpadra, hanem talán a háborúelőtti évekhez menekül vissza. Mint a hogy jelen színműve: a Tizenyolcésesek keletkezése nem lehet mai, nem is reális, de a poétikus vögyödés ebben a *Wedekind-szerű* rajzban is kvintesszenciális. Ami különben nem hiba, hisz minden szigorúság nélkül ki kell jelenteni a darabról, hogy nem reális, ami nemesak azt jelenti, hogy nem maiszerű, hanem azt is, hogy a túlzott költőiesség mellett is el lehet szó nélkül menni.

S ennek megfelelően, Lakatos darabját nagyon rokonszenves képzeletű író munkájának kell kezelni, aki elképzelésében nagyon szerelmé, ha minden tizenyolcéses szerelmi startjában először azt az ifjonti szerelmi nekilendülést érezné, a kamaszos, kétségbeesett, handabandázó, határozatlan és mégis boldog emlékként elkönyvelt szerelmet, amely kiegyensúlyozatlanul ébredt a régi suhancokban, de nem a mai sofőr típusában. Az előbbinek tanulmányát Lakatos *Wedekind*től kölcsönözte ki, a sofőr típusát viszont már ő megírta a „Pajtásházasság”-ban. Am *Wedekind* megisméltése sem hiba, nem Lakatos az első, aki ezt teszi, a téma örök, csak a témaadók változnak meg, igaz, hogy ezzel a változással átadomul a világszemlélemhez a tizenyolcésesek szerelme is. Lásd: Hilde Scheller & Co.

Ennek a színpadon és kétségtelenül színpadi eleganciájú színműnek aradi tolmácsolása nagy vonalokban kielégített. (Bár láttunk egy szanatóriumi különszobát, amely kopottsága miatt egy elhanyagolt városi közpörházban is kirívó lenne.)

Öt főbb szereplője van a darabnak, akik közül a legsikerültebb, leggondosabb alakítás Szepessy Edithé. Georgetinek nem eléggé világosan körülhatárolt figuráját helyezte kellemes aktivitásba okos felügyéssel, stílusos meg-

Felmentették Andreescu nyugalmazott aradi rendőrigazgatót.

Megdől a család vádia is Andreescu ellen. Az egykori aradi rendőrigazgató a törvényszék előtt.

(Arad, január 10.) Érdekes ügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék büntető tanácsa: Andreescu Dumitru nyugalmazott aradi rendőrigazgató ellen emelt vádat az ügyészség és ma ítélték ebben az ügyben. A bíróság azonban rehabilitálta az ártatlanul meghurcolt tisztviselőt, akit a vád alól felmentett. A bűnügy előzményeihez tartozik, hogy még az elmúlt évben történt, hogy fegyelmi eljárás indult a volt rendőrigazgató ellen, akit különböző szabálytalanságokkal és visszaélésekkel vádoltak. Andreescut ekkor felfüggesztették, majd később nyugdíjazták. Andreescu rendőrigazgató valamennyi vád alól tisztázta magát és

belbizonyította ártatlanságát és miután több vádpont elesett, csak azért emelt ellene vádat az ügyészség, mert egy Weisz Béla nevű többszörösen büntetett egyéntől állítólag 34.000 lejt fogadott el egy engedély megszerzése miatt, de az engedélyt nem szerezte meg.

Ma délelőtt kezdte meg ennek az érdekes ügynek a fő tárgyalását az aradi törvényszék Popescu—Stroiescu tanácsa. A vádat Savoiu ügyész képviselte, míg Andreescut Pausesti Miklós aradi ügyvéd védte. A vádirat felolvasása után a bíróság Andreescu nyugalmazott rendőrigazgatót hallgatta ki, aki tagadta, hogy a vád tárgyát képező bűncselekmények elkövette volna.

Azt hangoztatta, hogy az egész vád egy bosszu műve, mert ő Weiszt, aki a vonaton „Hol a piros, itt a piros” játékkal fosztogatta a hiszékeny utasokat, letartóztatta

és ő most bosszúból hozta fel ellene ezt a koholt vádat. Ártatlansága tudatában kérte felmentését.

A bíróság ezután kihallgatta Weisz Bélát, aki fenntartotta a vádat és azt vallotta, hogy megállapodást kötött Andreescu rendőrigazgatóval, miszerint ő

nyugtalan látszatban Aradmegye területén

játszással. Csengery Ica határozottan szerelmében talán tulsok is volt az öntudatlanság, különben kedves és lide. Homokay Pál sok helyütt kjesett abból a helyes egyenesből, amelyből elindult. Ilyenkor nem kamaszos rajongót, hanem cinikus, rutinos férfit mintázott. Földes Mihály szimpatikus színekkel ruházta fel a tizenyolcésesek felett győzedelmeskedő, kiforrott Férfit. Jounovits Sándor sikeres nevetető a szerelmet csak pénzért találó suhanc alakjában. Fekete Irén, Fekete Cica, Jeney Ottó, azután Simon László és Erdélyi Kálmán a kisebb és epizódfigurák helyes alakításai révén követelik a feljegyzésüket.

A közönség általában szeretettel és részességgel fogadta a Lakatos-premiert. (s. p.)

* Az aradi színház műsora. Szombat: Tizenyolcésesek (vigjátékújdonság, itt először, B. bérlet.) Éjje 11 órakor: Szerelmi ABC (vigjátékújdonság, itt először.) Vasárnap délután fél 4 órakor: Pók (bűnügyi dráma, énekkel és táncsal, teljes kabaréműsorrall, mérsékelt helyárákkal.) Este: A bor. (Gárdonyi Géza népszínműve, C. bérlet.)

* Az aradi színházi iroda hírel. Szerelmi ABC a címe annak a pompás francia szellemű vigjátéknak, amelyet ma éjje 11 órakor bemutat az aradi színház prózaegyüttese. A francia szerző munkáját Héltai Jenő fordította magyarra, tehát humor van bőven. A darab arról szól, hogy egy szerelmet kereső fiatal ember betéved egy kokott hálószobájába, amiből a bonyolult helyzetek egész sora következik. Izsáky Margit és Homokay Pál a főszereplői a remek vigjátéknak. — Vasárnap délután a Pók, a legizgalmasabb bűn-

tén a vonatokon a „Hol a piros, itt a piros” kártyajátékot és ezért 50.000 lejt kért.

Weisz azt állította, hogy 34.000 lejt át is adott a rendőrigazgatónak, ő azonban sem az engedélyt nem szerezte meg, sem pedig a pénzt nem adta neki vissza.

— Megpróbáltam először — mondotta Weisz — hogy dr. Boca ügyvéd útján szerezsem meg az engedélyt, ő azonban ezt nem vállalta. Ezután mentem Andreescu rendőrigazgatóhoz.

Később elmondotta, hogy amikor a vizsgálat megindult Andreescu ellen és felszólították az aradiakat, hogy jelentkezzenek, kik valamit tudnak róla, ő is felment és jelentést tett az esetről.

Savoiu ügyész vádbeszédében fenntartotta a vádat és Andreescu nyugalmazott rendőrigazgató elítélését kérte.

Pausesti ügyvéd szépen felépített, hatá- sos védőbeszédében rámutatott arra, hogy a vádnak semmi komoly alapja nincsen.

Az egész bizonyítási eljárás során nem merült fel semmi kompromittáló adat Andreescu ellen, aki szolgálatát mindenkör pontosan látta el.

Mindössze Weisz vallott terhelően, de az ő vallomását nem lehet komolyan venni.

Weisz már többszörösen büntetett egyén, akit hamiskártyázásért is letartóztattak, többször elítéltek és megbízhatóságát legjobban jellemzi, hogy a bécsi kémkurzust is elvégezte, egyszóval egy megbízhatatlan egyén.

Védőbeszédében sorra döntötte a vád pilléreit és kimutatta a vádlott ártatlanságát.

A törvényszék ezután ítélethozatalra volt vissza. Rövid tanácskozás után

Popescu elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint bűncselekmény hiányában Andreescu nyugalmazott rendőrigazgatót a bíróság felmenti a vád és annak következményei alól.

ügvi dráma kerül színre mérsékelt helyárákkal, fél 4 órai kezdettel, a premier kitünő szereposztásában, vagyis Győző Alfréddel, Homokayval és Izsáky Margittal a főszerepekben. — Vasárnap este „A bor”, Gárdonyi Géza örökbecsű népszínművét eleveníti fel a színtársulat, amely a nagy író legremekőbb alkotása és egyetlen színpadi műve. Kimagasló eseménye ez a felújítás az aradi színházi életnek. — A jövő hét újdonságai: Hajnamban, délelben, este, Dario Nicodemi szerelmi játéka és a Hercegné rózsája, a legszebb Farkas Imre-operett, a Király színház nagyszerű műsordarabja.

Az olasz polgári hatóságok felvonulása a trónörökös pár előtt.

R ó m á b ó l jelentik: Az olasz és külföldi uralkodók és hercegek tegnap este diszvacserán voltak a quirinali palotában. A palota erkélyéről végignézték a tiszteletükre rendezett pompás tűzijátékot.

Az olasz és külföldi uralkodók, valamint hercegek, ma a quirinali téren elhelyezett emelvényről végigszemlélték az olasz polgári hatóságok felvonulását. A menet élén, a fascio zászlója után, Turatti pártfőtitkár haladt, a legfőbb vezetők kíséretében. Azután elvonult Olaszország valamennyi prefektusa, minden község polgármestere, a vidéki pártszervezetek kiküldöttjei, kik a trónörökös-pár előtt hódolatukat fejezték ki ezzel a felvonulással. A királyok és királyi hercegek katonai tisztelegéssel, a nők pedig fejhajtással fogadták az elvonuló olasz fascista módon történt tisztelegését.

Nagy tombolaest ma, szombaton a Városi Kávéházban. Nyiremenytárgyak Fischer M. üveg- és porcellánkereskedés kirakatában megtekinthetők.

Szép, kedves és vig

Olaszország jövendő királynéja.

Az ifjú olasz trónörökösne portréja. — Egy kislány megható levele Umberto trónörököshöz. — Itália méltán lelkesedik az új párért.

Lezajlott Rómában Umberto olasz trónörökös és Mária José belga királyleány esküvője, amelyhez hasonló pompázatos ünnepség már régen volt Európában. Szinte példátlan az a lelkesedés, amellyel az olasz nép a fiatal trónörökös nászát fogadta. Nem volna érthető az olasz nép örömujjongása és entuziaszusa, ha közelebbről meg nem tekintjük Mária José személyét. Olaszország jövendő királynéja szép és elsősorban ez a körülmény lopta be a szeretetet iránta a szepet kedvelő olasz nép szívébe. Nemcsak szép, fiatal és kedves Mária José, hanem vig, jószágos és művelt is. Huszonhárom éves és Ostende-ben született, ahol a tenger fővenyén töltötte ugyiszóiván gyermekkorát és fivérével szívesen uszolt versenyt a tengerben. Rendkívül élénk természetű és angol nevelőnőjének, Miss Hammersleynek sok gondot okozott.

A hercegnő, hacsak egy pillanatra magára hagyták az autóban, akár a kocsit tetejére is felmászott s hasonló csínytevésre sohasem volt rest.

Kilencéves korában, amidőn apja a fronton tartózkodott és Belgium meg volt szállva, a hercegnő Angliában volt, ahol az angol királyi családnak gyakori kedves vendége volt. Miss Hammersley azt állítja, hogy Mária Joséban sohasem volt hajlam a lányok romantikus álmódzása iránt, mert mint a háború utáni generáció gyermeke, a nyílt gondolkodás, a tetterős élet, a sportnak hiva.

A brüsszeli egyetemét is látogatta és élénk, barátságos viselkedése révén nagy népszerűségre tett szert diáktársainál, kikkel együtt résztvevett a sportjátékokban, csakugy, mint a komoly történelmi és filozófiai előadásokon. Amikor felnőtt és bevezették a társaságba, ügyet sem vetett a fiatalemberek hízelgő udvarlására, hanem Sir Grahammel, az angol követvel kötött barátságot és hosszú, komoly beszélgetéseket folytatott az idős urral.

Mária José, aki egyetlen leánya és legfiatalabb gyermeke a belga királyi családnak, nemcsak külsejében modern és szép, — rövidre vágott fekete haját viseli, termete karcsu, arca keskeny és kifejező — hanem annyiban is modern gondolkodású, hogy önálló és mindig tudja, mit akar. Jól ismeri az életet, szereti a zenét, lelkes hiva minden sportnak, mesterien üzi a golfot és a motorcsónakversenyt. Apjával hosszú, fáradtságos erdei túrákat végzett és nem riad vissza a legmagasabb hegyes csúcsoktól sem. Öltözködésében is önálló. Az élénk színeket kedveli és csak a szigorú ceremóniális kötelesség, néha pedig édesanyja, vagy az udvari szabó parancsának engedelmessé válik, amikor egyszerű ruhát kell felöltönie.

Völégényével Olaszországban ismerkedett meg, ahol iskolába járt és egy iskolakolostorban lakott. Egy gyönyörű velencei kertben még mint gyermekek együtt ugrándoztak és naphosszat nézték a gondolatokat. Később is többször járt Olaszországban s mindannyiszor találkozott Umbertoval.

Hyenformán nem csodálatos, ha a sajtóban időnként olyan hírek keltek szárnyra, hogy a fiatalok el vannak jegyezve. Ezt minden esetben meccs-folták, de az események mégis a hírmondókat igazolták.

A legkedvesebb üdvözlés.

Umberto trónörökös is nagy népszerűségnek örvend a lakosság körében.

Nagy népszerűségének egyik bizonyítéka az alábbi bájos kis epizód. Egy római kislány, Federico Rebessi levelet intézett a herceghez, hogy maga, mint fivére, Giulio és unokafivére, Giorgio d'Angelo nevében. Az eredeti levél a következőképpen hangzik:

Kedves herceg! A mamám azt mondta nekem, hogy Te nagyon jó vagy és nagyon szereted a kis gyermekeket és hogy most mindenkinek ajándékot ad Neked, mert feleségül veszel egy szép hercegnőt. Én is meg akarlak hát ajándékozni és elküldöm neked a Pinoccio-mat, amelyet papám és mamám azért ajándékozott

Hogyan ismerkedett meg Maria José Umbertoval.

nekem, mert bevettem az orvosságot. A mama azt is mondta, hogy Te már nem játszol és sokkal jobban örülnél, ha pénzt ajándékozna neked, a szegény beteg gyermekek számára. Azért elküldöm neked az újévi ajándékomat is és a fivérem, Giulio és unokafivérem, Giorgio megtakarított pénzét is. Ők nem fognak neked írni, mert még kisebbek nálam. Ha tetszik ne-

ked az ajándékuk, megmondom az összes olasz gyerekeknek, hogy tegyenek úgy, mint én. Így, ha majd nagyon sok pénzöd lesz, csináltass sokkal nagyobb házat, mint a mi Pinocciónké és küld oda a szegény beteg gyermekeket, akiknek szintén orvosságot kell bevenniük. Nagyon szeretünk téged és nagyon sok csókot küldünk Neked és a Te szépséges királykisasszonyodnak is. Leghívebb szolgálói: D'Federico és Giulio Rebessi és Giorgio d'Angelo.

A levél rendkívül meghatóta a herceget, aki azonnal intézkedett, hogy hozzák azt nyilvánosságra és egyben levélben köszönte meg a kislánynak ajándékát. Ezt az ajándékot alighanem megtoldják és jótékony alapítványt létesítenek belőle.

A kormány változatlan marad.

Bucurestiből jelentik: A lapok kormánykörökből származó értesülése szerint, a kormányban nem lesznek változások, csak az üresedésben lévő helyeket egészítik ki, minden politikai jelentőség nélkül.

Elárverezték a kisjenői uradalom ingatlanait

Elárverezték az aradmegyei állami javak egy részét. — József főherceg egykori kisjenői uradalmának ingatlanai a kalapács alatt. — Nagy érdeklődés mellett folyt le a licitáció.

(Arad, január 10.) Ma délelőtt mozgalmas esemény színhelye volt az aradi megyeháza. Ma kezdtek meg az aradmegyei állami javak értékesítését, amelyek az agrárkiszajátítások révén kerültek az állam tulajdonába. Az állami javak azokból az ingatlanokból állottak, amelyek azelőtt József főherceg kisjenői uradalmának, továbbá a gróf Wenckheim-család birtokában voltak. Az állami javak értékesítése nyilvános árverés útján ment végbe, ami a megyei prefektúra permanens-bizottságának tanácsstermében folyt le dr. Lázár Ágoston alispán elnöklése mellett. Az árverés iránt, mivel azon rendkívül értékes ingatlanok kerültek kalapács alá, igen nagy érdeklődés nyilvánult és száznál is többre rugott azok száma, akik ellepték ma délelőtt az aradi megyeházát és mint árverezők, vagy pedig mint érdeklődő nézők résztvettek a mozgalmas aktusban. Főleg vidékiek, kisjenőiek, nadabiak vonultak fel a licitációra, amelyen a megyét Chirilla Iustin, dr. Furdai József permanens-bizottsági tagok és Perian agronom képviselték. Ott láttuk azonban kívülük Ádám Miklós és dr. Borneas Gyula képviselőket is.

Voltak egyes ingatlanok, amelyek körül nagy harc folyt és árukat magasra verték fel a licitálók, a legtöbbször azonban izgalommentes árverés ment végbe és csaknem úgy látszott, hogy a licitálók szinte előre megegyeztek egymással, hogy ki mit vesz meg és mennyiért.

A nyilvános árlejtést a „Livada“ nevű erdősséggel kezdte meg az elnöklő alispán. Az erdősség kikiáltási ára 65.000 lej volt s 100.000 lejért került Giulita község tulajdonába. A listán másodikkak szereplő nadabi malomért már nagy küzdelem folyt. A malomért, amelynek kikiáltási ára 1.184.000 lej volt, dr. Goldzieher Márton, Goldis Cornelia és Soltz Hadige árvertek. A malom végül is a nadabi Goldis Cornelia tulajdonába került 1.850.000 lejért.

A sikló malom árverését elhatalasították és ugyancsak nem került árlejtés alá a kisjenő-erdőhegyi gabonaszárító sem. Ma reggel ugyanis miniszteri rendelet érkezett a prefekturára, amely kivételre a gabonaszárítót az árverésre bocsátandó objektumok közül.

Ezután a kisjenői uradalmi cselédlakásokat, kocsiszint és kocsiraktárt árverezték el. Az ingatlanok kikiáltási ára 144.100 lej volt és ketten licitáltak értük: Bontos Miklós és Katz

József. Az objektumok Bontos Miklós kisjenői gazda tulajdonába kerültek 144.700 lejért. Ugyancsak Bontos és Katz árvertek a mechanikai műhelyekért, amiknek kikiáltási árát 211.600 lejben állapították meg. Ezeket az objektumokat szintén Bontos vette meg 212.800 lejért. Az uradalmi istállók és ólak iránt senki sem érdeklődött és így azok továbbra is az állam tulajdonában maradtak. Kikiáltási áruk 276.050 lej volt. Amál nagyobb érdeklődés nyilvánult meg az alkalmazott és cselédlakások épülete iránt, amelynek kikiáltási árát 151.500 lejben hirdették ki. Boariu Demeter, Mayer János, dr. Mihutiu Simon, Franzschwein Ferenc, Perian Lázár, Miscutiu Demeter, Netei György, Brudean János, Mica Mihály és Murovici János akarták megvásárolni az ingatlanokat és a nagy érdeklődés csakhamar felfverte az árakat. Ezrével, tízezérről emelkedtek az árak és végül is a lakások 501.000 lejért a kisjenői Boariu Demeter birtokába kerültek.

Nagy küzdelem volt az irodahelyiségek birtokáért is. Ezek kikiáltási árát 150.500 lejben állapították meg és Crisan Traian, özv. Pop Cornelia, Tatár Miklós, Soltz Hadige, Negrutiu Péter, Ney Aladár, Farkas Lajos, Onica Mihály és Miscutiu Demeter árvertek érte. Az ingatlan Tatár Miklósé lett 371.000 lejért.

Igen nagy érdeklődés előzte meg a mezőgazdasági szeszgyár árlejtését. Ennek birtokáért a kisjenői „Producta“ r.-t. licitált, melynek Mann Géza a tulajdonosa, Georgescu Teodor és a „Crisana“ r.-t., amelynek Onica Mihály a tulajdonosa. A gyár, amelynek kikiáltási ára 270.250 lej volt, Georgescu birtokába jutott, 272.500 lejért adott érte.

Ezzel a mai árverés a késő déli órákban véget is ért. Legközelebb folytatják az aradmegyei állami javak értékesítését, ugyancsak nyilvános árlejtés útján.

Az aradi mozic mai műsora.

Central mozgó 5, 7 és 9 órákor: Malek mielőtt filmriporter, vigjáték. Főszerepben: Buster Keaton

Elite mozgó: Feltámadás, repriz. Főszerepben: Dolores del Rio és Rod la Roque.

Gradiste mozgó 7 és 9 órákor: A moszkvai rém. Főszerepben: Fritz Kortner, Liane Haid-Eszterházy Ágnes és Mona Maris.

Holnap fél 12 órai MATINÉK szenzációsnak lesznek.

H I R E K.

A felekezeti bizottság mai ülése.

Január 25-én nagyszabású hangversenyt rendeznek az aradi nyomor enyhítése céljából. — Minden vásárló illeszen egy lejt a nyomorgóknak.

(Arad, január 10.) A nyomor enyhítésére alakult felekezeti bizottság hangverseny-rendező csoportja ma délután öt órakor értekezletet tartott a városháza kistermében. Az értekezleten dr. Lakatos Ottó minorita plébános elnöklettel és jelen voltak: dr. Botis Tivadarné, Kolarovné-Rubenescu Augusztá, dr. Bogdán Virgílné, Steinitzer Zseni, Münz Mártonné és Popa József görög katolikus esperes. Az értekezleten elhatározták, hogy január huszonötödikén este a kulturpalota nagytermében magas színvonalú hangversenyt rendeznek, amelynek teljes jövedelmét a nyomor enyhítésére fordítják. A hangverseny programját még nem dolgozták ki. Azonban azon szerepelni fognak Arad és Erdély legkiválóbb művészei.

A felekezeti bizottság nagyszabású programot dolgozott ki, hogy az aradi szegények minél gyorsabb és intenzívebb segítségbe részesüljenek. Botis Tivadarné vezetése mellett működő bizottság nemsokára megvalósítja a város különféle helyein a melegedő szobákat. Pop C. Istvánné vezetésével egy anyagbeszerző bizottság alakult, amely a szegények részére a legszükségesebb ruhanemléket szerzi be. Természetesen a nagyközönség üldözöttségét is igénybeveszik, amennyiben úgy döntöttek, hogy blokkokat osztanak ki a kereskedőknél, vendéglőkben és kávéházakban. Egy-egy blokkszelvény egy lejtbe fog kerülni és valószínű, hogy egyetlen fogyasztó sem fog tiltakozni, hogyha a blokkszelvényért egy-egy lejt felszámítanak, illetve hozzáítnek a vásárlások árához. Ennek a nemes intézménynek lelkes vezetői biztosan hiszik, hogy még a tél folyamán sikerülni fog enyhíteni az Aradon még sohasem tapasztalt rettenetes nyomorot.

— **Bratianu a régenstanács előtt.** Bucurestiből jelentik: A régenstanács ma kihallgatáson fogadta Bratianu Vintilát. Politikai körök nagy fontosságot tulajdonítanak a kihallgatásnak.

— **Lugojeanu Párisban.** Bucurestiből jelentik: A hágai konferencia befejezése után Lugojeanu miniszterelnökségi államtitkár Párisba utazik, ahol mezőgazdasági hitelintézet ügyében fog tárgyalni. E tárgyalások a címletek külföldi kibocsátására vonatkoznak.

— **Junian lakbérleti törvénye.** Bucurestiből jelentik: Junian igazságügyminiszter lakbérleti törvénye 1931. április 30-ig fog szólni és ha a minisztertanács hozzájárul ahhoz az elvhez, hogy a bérleti szerződéseket csak az állami tisztviselők és a szegényebb néposztály számára hosszabbítsák meg, a javaslat rövidesen a parlament elé kerül.

Akarja-e

majd ezt mondani a cipésznek: "Nem bánom, ha nem szép, nem divatos, csak kényelmes legyen." Ha nem akarja, hanem egészséges lábbal szép cipőben akar járni késő őréséig, akkor halgassa meg 14-én este 8 órakor az Iparosok Kulturházában előadásomat.

ORTNER.

— **Az orosz optások követelése.** Bucurestiből jelentik: A Curentul érdekes cikket közöl az orosz optások ügyéről. Az orosz földbirtokosok, akiknek besszarabiai erdeit az állam kisajátította, perrel fordultak a Népszövegszékhez a román állam ellen. A kereset szerint a kisajátítások alkalmával az állam kedvezményben részesített olyan birtokosokat, akik egy volt szövetséges állam polgárai, egy, a háború második felében kötött titkos egyezmény alapján. Ugyanakkor velük szemben kiméltlenül jártak el. A lap hozzát teszi, hogy az orosz optások aligha fogják tudni bizonyítani, hogy ilyen titkos egyezmény létezik.

Hans Heinz Ewerst meggyanusították a düsseldorfi gyilkosságok elkövetésével.

A világhírű író fényes alibit igazolt. A német rendőrség megkoronázta eddigi baklövéséket.

Berlinből jelentik: A düsseldorfi és egyben a német rendőrség, amelyet a düsseldorfi tömeggyilkosság ügyében folytatott eredménytelen nyomozás ugyancsak rossz hírbe hozott a külföld előtt, most egy

ujabb baklövésével koronázta meg eddigi sikertelen kutatását.

Névtelen feljelentés alapján ugyanis megindították a vizsgálatot Hans Heinz Ewers, a világhírű német író ellen, hogy állítólag ő követte volna el a düsseldorfi tömeggyilkosságot.

Hans Heinz Ewers azonban csakhamar fényes alibit bizonyított, úgy, hogy az óriási feltűnést keltő gyanu nyomában összeomlott és a német rendőrségnek ismét nem sikerült tettet produkálnia.

Az anonim feljelentés néhány nappal ez előtt érkezett a rendőrségre a híres író meggyanusításával. A levél gyanúsítása arra támaszkodott, hogy Hans Heinz Ewers düssel-

dorfi születésű és a közelmúltban, amikor egymásután történtek a düsseldorfi gyilkosságok, Ewers éppen Düsseldorfban tartózkodott. Felémeltette a levél azt is, hogy az író olyan életművel bír, mintha ő maga követte volna el azokat és saját élményeit dolgozta volna föl művében. A rendőrség felidézte Ewerst, hosszasan kihallgatta az író, aki óriási csodálkozással, de a legnagyobb nyugalommal utasította vissza a gyanúsítást és alibit igazolt. Beismerte, hogy valóban Düsseldorfban időzött a kérdéses időpontban, ahol édesanyját látogatta meg, azonban már régen Berlinben volt, amikor a düsseldorfi kéjgyilkos még javában öldöste a szerencsétlen düsseldorfiakat.

A Borzalmak könyve, a Cudar gyönyörök, az Alraune világhírű szerzője tehát csaknem megjárta írói tehetségével, amiért olyan frapáns élethűséggel tudta megírni egy kéjgyilkosság lefolyását.

— **TIZENÖTEZER EMBER FAGYOTT MEG MONGÓLIÁBAN.** New-Yorkból jelentik: Az Associated Press értesülése szerint a Kou Min távirati iroda híre alapján Pekingből jelentik, hogy a mongol Monban 15.000 ember a nagy hideg következtében megfagyott.

— **Kommunista-tüntetés a fővárosban.** Bucurestiből jelentik: A kommunisták tegnap este tüntettek az Obor nevű városrészben, de a részen levő rendőrség megakadályozta a rombolásokat. Tizenhárom egyént letartóztattak.

— **A telefon-házasság.** Megkötötték az első telefon-házasságot — Macón. Ezen a nevezetesen kívül még az a nevezetessége is megvan ennek a Macónak — hogy még messzebb van Jeruzsálemtől, mint Makó — tudnillik Texasban. A vőlegény egy texasi állami hivatalnok volt. A menyasszony személyesen jelent meg a ceremónián, a vőlegényt pedig felhívták telefonon Clevelandben, amely Ohio államhoz tartozik. A tanúk igazolták, hogy a hang, ami a telefonban hallatszik, a vőlegény hangja. Az anyakönyvi hivatalnok telefonon kérdezte meg a vőlegényt, hogy a szóbanforgó hölgyet hajlandó-e feleségül venni, természetesen különböző telefonaparátusokon hallgatták végig a tanúk a beszélgetést és amikor a boldogító „igen” elhangzott, törvényesen meg volt kötve a kor legmodernebb házassága — az első telefon-házasság.

— **Kommunisták és diákok zavargása Athénben.** Athénből jelentik: Sztrájkoló diákok a kommunistákkal karöltve megtámadták a Hestia szerkesztőségét, betörték ablakait. A rendőrség öt kommunistát letartóztatott, akiket nyomban a törvényszék 2 napi fogságra ítél.

— **A csehek külföldi sajtópropagandája.** Prágából jelentik: A most benyújtott cseh költségvetésből kitűnik, hogy a cseh kormány 24.600.000 cseh koronát áldoz a külföldi sajtópropagandájára.

— **Papagályok tömeghalála a hamburgi kikötőben.** Hamburgból jelentik: Tegnap egy délamerikai gőzösön papagály-rakomány érkezett a kikötőbe. A tömeg megneszelte, hogy a rakomány papagályokat tartalmaz és a papagályvész miatt megrohanta a rakományt, kiragadta a kalitkákból a szerencsétlen állatokat és valamennyit agyontverte.

Hajhullás, hajkorpa

képződés ellen használjuk a dr. Földes-féle Veropetrol hajszert. — Készíti dr. Földes-gyógyszerár, Arad.

— **Megvesztegette válópere tanuit.** Kaszáról jelentik: A rendőrség letartóztatta Spiegler Kálmán vasuti főfelügyelőt, aki néhány évvel ezelőtt egy 20 éves leányt vett el feleségül. Két évvel ezelőtt azonban felesége ellen az öregedő ember válópert indított és a bíróság az asszony hibájából mondotta ki a válást. Most kiderült, hogy mindazok a tanúk, kik az asszony ellen vallottak, hamisan tanusítottak és Spiegler vesztegette meg őket.

Filharmonikusok hangversenye

Január 14-én este 9 órakor a Kulturpalotában.
Jegyek Sándor Ferenccél.

— **Meghalt Trubeckoj herceg.** Párisból táviratozzák: Tegnap este szívizélhűdés következtében meghalt Trubeckoj herceg, volt belgrádi orosz követ. A világháború idején ő fogalmazta meg Nikolajevics Nikolaj nagyherceg híres kiáltványát az orosz néphez. Az elhunyt herceg politikájában mindig Szaszonov volt külügyminiszter nyomdokain haladt.

— **Március elselén kezdődik a sorozás.** A hadügyminiszterium értesítette a timisoarai hadkiegészítő parancsnokságot, hogy az ideai katonai sorozás március 1-én kezdődik. Ez idén első sorozásra az 1909-ben született ifjak kerülnek, akik az 1931-iki kontingenst képezik. A külföldön tartózkodó sorkötelesek február elsején az illetékes követségeken tartoznak jelentkezni. A katonai hatóságok felhívják a külföldön tartózkodó sorköteles ifjak szülőit, hogy gyermekeiket a pontos jelentkezésre figyelmeztessék.

— **Bukás és osztályismétlés egy hipnotizőr jóslás miatt.** Három, érdeklődéssel kísért cikkben foglalkoztunk azzal a járványszerű tünettel, hogy az aradi középiskolákban felütötte fejét a hipnotizálás, amely a diákok egész idegrendszerét megzavarja. Előbb dr. Szedlák Ödön, ismert aradi ideg orvos, majd egy aggódó anya szólt hozzá cikkünkhöz, ma egy anyától szintén erre vonatkozó levelet hozott szerkesztőségünkbe a posta. A levélíró édesanyja elpanaszolja, hogy a fia a nyári vizsgák előtt a mult esztendőben fölkeresett egy jötehetségnek beadott hipnotizőrt, akit arra kért, jóslja meg azt az anyagot, amit a vizsgán felelni fog. A jötehetségű hipnotizőr, miután lefektette az előírt honoráriumot, ki is jelölt néhány leckét, hogy a kis diákok abból fogják a vizsgán kérdezni. Ezeket a leckéket aztán a diák alaposan meg is tanulta, míg a többi anyagba bele sem nézett. A vizsgáztató tanár azonban semmi tekintettel sem volt a jötehetségű hipnotizőr jóvondolására és abból az anyagból egyáltalán nem adott fel kérdést, amit a hipnotizőr megjelölt. Ugyhogyan bukás és osztályismétlés lett a vége a hipnotizőr jóslásának.

— **Borzalmas autbuszszerecsétlenség Leningradban.** Leningradból jelentik: A Neva hídján ma délben egy órákor egy zsufolt autbusz, amelyben 24 személy ült, nekiszaladt a hid karfájának. Ezt kidöntötte és alázuhant a folyóba. Leirhatatlan jelenetek támadtak. A 24 utas borzalmas evickéléssel igyekezett szabadulni az autbusz-ketrecből. Csak tizenegyet sikerült a menekülés, míg a többi tizenhárom a halálát lelte.

— „Akkor inkább akasszanak fel!” Szegedről jelentik: Emlékezetes, hogy a múlt év aug. 27-én Vincze Gergely csanyteleki gépész egy korcsmárosnőt és nővérét meggyilkolta. Az egyik nő testén 18, a másikén 14 késszurást állapítottak meg az orvosok. A törvényszék ma a vádlottat 15 évi fegyházra ítélte. Amikor az ítéletet kihirdették, akkor Vincze kétségbeesetten kiáltott fel: „Akkor inkább akasszanak fel!”

— Hatévi súlyos börtönre ítélték egy gyilkos tizedest Szegeden. Szegedről jelentik: Még a múlt év novemberében történt, hogy az egyik körüli korcsmában egy összeszólközésből kifolyólag Vincze Péter tizedes oldalfegyverével halálos sebet ejtett régi haragosának: Lippai Antal őrzetőnek nyakán. A szegedi haditörvényszék ma ítélkezett a gyilkos Vincze felett, akit 6 évi súlyos börtönre, lefokozásra ítéltek minden év novemberében magánzárkával és a gyilkosság évfordulóján koplalással szigorítottan, súlyosbító körülménynek számították, hogy bajtársát ölte meg.

— Megnémitotta leányát. Budapestről jelentik: Börök Vendel törökpusztai földműves egy szóváltásból kifolyólag oly szerencsétlenül ütötte meg botjával leánya fejét, hogy az elvesztette emlékezőtehetségét és megnémult. Az apát letartóztatták.

— A tuberkulózis gyógyítható? Newyorkból jelentik: Dr. William Charles White, a legkiválóbb amerikai tüdőspecialisták egyike a legutóbbi amerikai orvoskongresszuson bejelentette, hogy nagy fontosságu felfedezést tett a tuberkulózis gyógyítása terén. Állítólag felfedezte azt a cukoranyagot, amely lehetővé teszi a tuberkulózishacillusoknak az emberi tüdő sejtjeivel való egyesülését. Ha kémiai úton sikerülne ezt az anyagot eltávolítani a szervezetből, akkor a tuberkulózis, az emberiségnek ez az ostora egyszerre megszűnne.

— Ludendorff levette nevét egy hajóról. Berlnből jelentik: A Hamburg-Amerikai Hajózási Társaság Ludendorff nevű gőzököt Mecklenburg névre keresztelte el. A hajó eredetileg a Stinnes hajózási koncern tulajdona volt és maga Stinnes Hugó, aki tudvalevően egyik legjobb barátja Ludendorffnak, adta a hajóknak a tábornagy nevet. Amikor a Stinnes-koncern összeomlott, a hajót a HAPAG vette meg. Ekkor Ludendorff kérte a hajó nevének megváltoztatását. A társaság hosszasan huza-vona után most tett eleget ennek a kérésnek.

— Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleménye. Tudatjuk az esküt nem tett tisztviselőkkel, hogy e hó 11-én, szombaton, 11 órai kezdettel, a prefekturán, az esküt le lehet tenni Lázár dr. alispán kezeihez. A választmányi tagokat értesítjük, hogy e hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel, választmányi ülést tartunk, irodahelyiségünkben, Str. Cloșca No. 2., melyre kizárólag a választmányi tagok teljes számban pontos megjelenését kérjük. Az állomáson fizetett nyugdíjasokkal tudatjuk, hogy nyugdíj-fizetési utalványaik a közbeesett ünnepek miatt, még nem érkeztek Aradra, de táviratilag megsürgetjük. Ugyancsak tudatjuk Muntean Pontiliu, állomás Pui, 3946 lejt, özvegy Matî Jota Ecaterina 18.055 lejt, állomás Ghioroc, Marc Costa, 3976 lejt, állomás Petrosani, Hangyási Matei 10.462 lejt, állomás Hunedoara, e hó 15-é az feltüntetett összegeket vegyék fel. Az elnökség.

— Az Izraelita Jótékony Nőegylet második teadélutánja. Az Izraelita Jótékony Nőegylet január 19-én, vasárnap délután rendezi meg a szomban második teadélutánját, amely előreláthatólag ugyanolyan sikeres lesz, mint az első volt. A teadélután ezúttal is a Központi étterem összes helyiségeiben lesz és délután 5 órakor kezdődik. Belépődíj teával együtt 60 lej.

LEGUJABB.

Ismét elhalasztották a magyar kérdés tárgyalását.

Komoly nehézségek merültek fel Hágában.

Hágából jelentik: A konferenciának váratlan meglepetése, hogy a magyar kérdés tárgyalását, amit holnapra tűztek ki, ismét elhalasztották. A nagyantant képviseli ma délután felkeresték Benest, akinél éppen ott voltak a román és jugoszláv delegátusok. A diplomata itt igen fontos megbeszélést tartottak és a nagyantant képviselői közölték álláspontjukat, de egységes álláspont nem alakult ki.

— A Minorita Kulturházban vasárnap öt órakor vetítéses kulturelőadás lesz. Rass Károly irodalmi előadást tart, Pazsity Bonaventura dr. pedig Rómáról beszél, Kövér Erzsébet verseiből felolvás. Belépés díjtalan.

— Hangos filmet nem előzte meg olyan rendkívüli érdeklődés, mint amilyen az Aradi Athletikai Club ma este a volt Lloyd összes helyiségében (Színházépület I. emelet) megtartandó hagyományos teaestélye iránt megnyilvánult, mely mindig az idény legsikerültebb mulatsága szokott lenni. Az agilis rendezőség az idén még fokozottabb tevékenységet fejtett ki és áldozatot, fáradságot nem kímélt, hogy a táncestély minél kedélyesebb és fesztelenebb legyen. A rendezőség kéri a közönséget, hogy a meghívókat, illetve belépőjegyeket mindenki hozza magával. Tagsági igazolvány a meghívót helyettesíti.

— Der Deutsche Rundfunk. A legnagyobb rádió-szaklap e heti száma gazdag tartalommal jelent meg. Aktuális képek a hét eseményeiből és a rádió-szakmából; érdekes szórakoztató és ismertető cikkek; végül pedig a legbővebb tartalmu heti programm teszik változatossá a lapot. Rádió-tulajdonosoknak nélkülözhetetlen. Kapható minden könyvkereskedésben.

— A Gyári alkalmazottak Temetkezési Egyesülete értesíti tagjait, hogy e hó 19-én, délelőtt 9 órakor, a városháza kistermében évi közgyűlést tart a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Ellenőrök jelentése. 5. Tisztikar felmentvénye. 6. Alapszabály módosítása. 7. Ellenőrök megválasztása, a vezetőség és választmány kiegészítése. 8. Esetleges indítványok, interpellációk. A közgyűlés határozatképtelensége esetén 8 nap múlva, e hó 26-án, délelőtt 9 órakor, ugyanezzel a tárgysorozattal, — tekintet nélkül a tagok létszámára — lesz megtartva. Belépéskor mindenki köteles tiszkegyűlést felmutatni. A vezetőség.

Rablógyilkosság Bucarestben.

Meggyilkolták a kereskedő gyászt illo feleségét és ki akarták rabolni a kereskedő lakását. A tettesek elmenekültek.

Bucarestből jelentik: Az elmúlt éjszaka megrendítő rablógyilkosság történt a fővárosban. Ismeretlen tettesek behatoltak Schwartz Hermann kereskedő, Petre Carp-uca 15. szám alatti lakásába és

a kereskedő ötven éves feleségét meggyilkolták.

Ezután ki akarták fosztani a vaskazettát, ahol a kereskedő pénzt tartotta, de nyilván megzavarhatták őket, mert tettüket nem tudták végrehajtani és elmenekültek.

A meggyilkolt asszony tegnap délután temette el édesanyját. Temetése után hazatért a lakás három apró, szegényes berendezésű szobájába, ahol zsidó rítus szerint megkezdte a gyászt. Egymásután látogatták meg rokonai és az utolsó ismerős 11 órakor távozott el Schwartznéttől. Hogy ezután mi történt, azt nem sikerült megállapítani.

Éjjel fél kettőkor Schwartz Hermann hazatért, ahol borzalmas látvány tárult elé. A szoba közepén vértócsában feküdt az asszony, a szoba berendezése fel volt dülva, ami arra mu-

kult ki. Ennek következtében ma, késő este Loucheur felkereste Bethlen magyar miniszterelnököt és közölte, hogy

a magyar kérdés tárgyalását szombatról újra elhalasztják, mert a kisantant-delegátusokkal folytatott megbeszélések során újból komoly nehézségek merültek fel.

A hágai konferencia befejezésének időpontja ezek szerint ismét kitolódott.

— Hat, hogy a gyilkosságot heves dulakodás előzte meg. Érdekes, hogy a szomszédság mindebből semmit sem hallott. A rendőrség erélyesen nyomoz a vakmerő tettesek kézrekerítése iránt.

Henderson Genfbe utazott.

A népszövetség munkarendjén egy fontos ügy szerepel: a román-magyar döntőbírótság.

Londonból jelentik: Henderson Artur angol külügyminiszter ma Genfbe utazott. Elutazása előtt nyilatkozott az újságíróknak.

— A népszövetség tanácsülésének munkarendjén nem szerepel komolyabb kérdés — mondotta Henderson. — Felmerülhet azonban egy igen fontos ügy, amelynek én vagyok az előadója: a román-magyar döntőbírótság ügye.

Henderson ma délután Párisba érkezett és holnap délelőtt indul tovább Genfbe.

Bucuresti-i lap érdekes cikke az aradi kémkedési ügyről.

(Arad, január 10.) Kubeikáné-Vas Anna és Harangozó Mihály ügyében, kiket kémkedés miatt helyeztek vizsgálati fogságba, a legteljesebb eréllyel folyik a vizsgálat. A védelem szerint Vas Anna összesen két izben kapott pénzt Battonyáról Mák Józseftől, aki az irredenta szervezet megbízottja volt. Egy izben 120, egy izben 150 pengőt. Ezt a két összeget is megosztotta Harangozó Józseffel, úgy hogy Vas Annának csak mintegy 150 pengője maradt. 4500 lejért vállalta ezek szerint az 5 évi börtönbüntetés kockázatát.

A eltartóztatott uriaszony az összes áruló dokumentumokat irasztalának fiókiában őrizte és ez a fiók nyitva volt. Bárki betekinthezett, bárki megtalálhatta a Magyarországról kapott leveleket és a vegytintát, amellyel válszait írta.

A bucuresti-i Universal nagy cikkben foglalkozik K. Vas Anna letartóztatásáról s igen érdekes megállapításokat tesz. Az Universal szerint a letartóztatott ismert aradi uriaszony és Harangozó Mihály a „szerb negyedben levő Grabici-házban találkoztak állandóan.”

A lap továbbá azt írja, hogy Harangozót Battonyán egy Wasnowsky kapitány, a battonyai kémszervezet főnöke bírta rá arra, hogy kémkedjen. Wasnowsky több alkalommal járt Romániában és itt is kémkedett, de mielőtt elfogták volna, megszökött. Az Universal szerint Vas Anna levelezésben állott Cantacuzino hercegnővel és Averescu tábornoknéval is. Ezekkel jótékonyági ügyekben levelezett az aradi uriaszony, aki tudvalevőleg élénk részt vett az aradi karitatív mozgalmakban.

Napokig mulattak Aradon Rábukkantak a hamisítók „tartaléktökéjére“.

Nagykereskedő, mint a bailesti-i pénzhamisítók.

Strătilescu szigurancainspektor elmondja az Aradi Közlönynek a nyomozás fordulatos történetét.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójától.) A napokban a craiovai rendőrség nagymennyiségű hamisított ezresbankjegyek akadtt nyomára. Kiderült, hogy ezek a bankjegyek a Craiova melletti bailesti pénzhamisító gyárban készültek és a tettesek már régen a hüvösön vannak.

A véletlen Bucarestiben összehozott Strătilescu szigurancainspektorral, aki annak idején leleplezte a pénzhamisítókat és aki igen érdekes részleteket világított meg a pénzhamisítók működéséről.

— Az országot elárasztották hamis ezresekkel, de hiába volt a hatóságok nagy ébersége, sokáig nem tudtuk nyomára akadni annak a forrásnak, ahonnan a hamis ezresbankjegyek származnak. Végre is megéreztük, hogy honnan fúj a szél. Feltűnt, hogy ahányszor egy-egy hamis bankó nyomára akadunk,

a szájak majdnem mindig a Bánátba és főképen Temesvárra vezettek.

— És valóban Temesváron valami gyanusra a hatóságok felhívták a figyelmem, miután én voltam kiküldve a nyomozás érdekében.

A titokzatos gépkocsi.

— Néhány nappal előbb egy N. 687 Cr. jelzésű „Packard“ gép állott meg a „Metropol“ hotel előtt. Az elegáns kocsiból négy még elegánsabb ur szállott ki. Már az első pillanattól kezdve feltűnt szokatlan bőkezűségük és főképen az a tény, hogy a legjelentéktelebb kifizetéseknel is majdnem mindig új ezresekkel fizettek.

— Az elegáns urak másé nem tettek, mint óriási mulatozásokat csaptak és a pénzt szórták. És ez rövidesen városzerte feltűnést keltett.

— A varietékban éjszakánként több tízezer lej vertek el. A „Koronában“ egy alkalommal csupán a főpincérnek adtak 6000 lej borralalót. A zenekarnak a titokzatos idegének 5000 lej dobta oda főuri gesztussal és a „művésznők“ és szállodai szobaasszonyok elkábultak a négy idegen bőkezűségétől.

Nyomon.

— Éreztem, hogy jó nyomon vagyok és a szímatom nem csal.

— A szájak a doljmegeyi Bailesti községbe vezettek. Bailestiben pedig Oprica Rosca gabonagyagykereskedőt, Petre Predant s ennek fiát, Ionel Predant kellett megfigyelnem. És a vizsgálat eredménye megerősített azon hitemben, hogy a hamis ezresek ezektől az uraktól származnak. Házkutatás. Kihallgatás. De sehol egy nyom.

— Nem tudunk semmiről semmit — hajto-gatták Prodanék és Rosca, aki a megsértett nábobot játszotta.

— De azután kihallgattam a „Packard“ sofőrjét és ez igen értékes adatokat árult el. Hogy utaztak Szinaján, Petrozsényen, Hátsze-gen, Targu Jiun, hogy napokig tartózkodtak Aradon, majd Temesváron. Az uraknál volt két bőrönd és amerre mentek, temértelesen pénzt költöttek, mindig ezresekkel fizettek, még a benzint is...

— Amikor szembesítettem Roscaékat a sofőrrel, ezek mindent tagadtak:

— Nem is voltunk soha sem Temesváron, vagy Aradon — mondták.

A pénzhamisító gyár.

— De a sofőr tovább tanuskodott és elmondta, hogy gazdája az éjszakáit sokszor töltötte Predanéknál, ahová mindig a legnagyobb titokban ment el és az udvarra neki sem volt szabad soha sem behajtani. Egy ízben megleste gazdáját, Roscát, aki a pince felé tartott.

— A sofőr vallomása biztos nyomokra vezetett. A Predan-pincében titkos ajtóra buk-

kantunk, amely egy második pincébe vezetett. Le kellett bontanunk egy frissen épített falat, mire magunk előtt láthattuk a pénzhamisító gyárat, amely a legmodernebbül volt felszerelve. Egy litografiát, három 500 lejeseknek szükséges könyomatást és tíz ezreseknek valót, azonkívül ecseteket, különböző festékeket, műszaki felszerelést és végül nagy hálmazban a kész bankókat, szépen szortírozva, kötegekben.

— Ezután már nem tagadott sem Rosca, sem Prodan, sem a többiek.

Arad új postafőnöke szombaton lép hivatalába

Beszélgetés Pop Viktorral. — Az új aradi postafőnök karrierje. „Bulzan Avram nyomdokain akarok haladni.“

(Arad, január 10.) Az aradi főpostán nagy munka folyik: most veszi át hivatalát Pop Victor, az új főnök Bulzan Avramtól, a postának a bucuresti-i központi távirda élére helyezett régi fejtől és Pop Victor most adta át régi pozícióját, a központi főpénztár vezetését utódjának: Kiss Andornak. Bulzan Avram holnap utazik el Bucarestibe és Pop Victor tulajdonképpen csak holnap lép új hivatalába, mert annak ellenére, hogy a kinevezése már hétfőn megérkezett, mindeddig Bulzan Avram látta el a főnöki teendőket és Pop Victor régi helyiségében tartózkodott, ahol különben is a főpénztár átadásának munkáitai foglalták el. Itt kerestük fel az aradi főposta új főnökét, hogy portrét nyerjünk arról a vezető pozícióba jutott férfiról, aki egyik-napról a másikra váratlanul, de mondhatni, általános meglepetésre került a főposta élére Negulescu cetatea-albai főnök kinevezésének megsemmisítése folytán.

Negyvenhárom esztendő, egyszerű külsejű, szerény ember Pop Victor. Végtelen közvetlenséggel beszél az első interjú ideje alatt. Az egyszerűségénél talán a munkakedve, az energiája nagyobb, amely 25 esztendő szolgálati multjában sem lohadt le, sőt talán most hatványozottabb, hogy aránylag egészen fiatalon a főnöki pozícióba juthatott. Pop Victor karrierje a legtipikusabb hivatalnok karrier, a mikor a becsületes, odaadó munkásságot honorálják az előkelő kinevezéssel:

— 1904-ben léptem be a magyar posta szolgálatába és Hátszegeen, mint segédtiszt kezdtem el. Fokozatos fölfeléjutással az előléptési ranglétrán ugyszólván megjárta egész Erdélyt és 1921-ben Petrozsényből kerültem Aradra, hogy a mozgópostai szolgálat ellátását rendezem a körzetben. Négy esztendeig utaztam és 1925-ben az akkor megbetegedett Gombos Gyula vasúti postafőnök helyett én vettem át a 2. számú postahivatal vezetését, majd egy esztendő multán a főpostához kérétem beosztásomat, ami meg is történt és a főpénztár vezetésével bíztak meg. Ezt a hivatalt töltöttem be hétfői kinevezésemig. Be kell vallanom, hogy kinevezésem váratlanul ért, hiszen volt már jelöltje, sőt kinevezettje a postaügyi vezérigazgatóságának. Bizonyos helyről azonban akció indult meg, hogy aradi ember legyen az új főnök és a kérelemre 48 órán belül meg is jött a válasz: engem neveztek ki.

— Ugy érzem, most programot kellene adnom, mert ez ilyenkor így szokás. Tercyán

AMIG ŐN ALSZIK
A DARMOL
DOLGOZIK

Ma este mielőtt lefekszél, vegyen be Darmolt és holnap reggel jó kedvvel és friss erővel ébred. **Almatlansága, idegossága, fej- és derékfájdalmai,** valamint gyermekeinek **oszlankiütése** ugyanis nagyon sok esetben a székrekedés következménye. Ezért van szüksége önnek és gyermekeinek **Darmolra**, az egyen és ható **oszlakadás hashajtóra.** Kifejezetten **Darmol-t** kérjen, mert csak a **Darmol** hozza meg önnek és családjának a várva-várt **enyhülést.** Egy doboz elég 20-30-szori használatra.

Beigazolódott, hogy az elmúlt napokban felfedezett ezresbankjegyeket letartóztatásuk után rejtették el Roscaék, abban a reményben, hogy a pénz segítségével elkerülik a börtönt és azután külföldre szöknek. (E. H.)

nincsenek, haladni akarok azokon a nyomdokokon, amelyen Bulzan Avram haladt, akinek munkássága az egész város rokonszenvét váltotta ki. Azt hiszem azzal programot is adok, amikor azt mondom, hogy Bulzan Avramnak méltó utódja akarok lenni.

Ez volt a bemutatkozása Pop Victornak a nagyközönség és a sajtó számára. Nyílt, őszinte szavakkal debütált a nyilvánosság előtt.

Eisele József kiegyezett hitelezőivel.

Tulzott hírek egy aradi kolbászgyáros fizetésképtelenségéről. — Eisele üzleti helyzete teljesen aktív.

(Arad, január 10.) Ma az a feltűnő hír terjedt el Aradon, hogy Eisele József aradi kolbászgyáros fizetésképtelen lett. A hír általános meglepetést keltett annál is inkább, mert Eisele Józsefet mindenki szolid üzletembernek ismeri, akinek vállalkata egyik legnagyobb forgalmu üzletek közé tartozik Aradon. A fizetésképtelenségről elterjedt híreknek utána jártunk és a következő érdekes részleteket sikerült meg tudnunk:

Eisele Józsefnek kolbászgyárán kívül két üzlete is van Aradon. A napokban egyik készpénzhitelezője, Holzeisen József, akinek két-százhuszezer lejjel tartozik, minden előzetes értesítés nélkül felmondta a hitelt és ügyvédje útján foglalást kért a gyáros üzleteire. A foglalás megtörtént és erről tudomást szereztek a cég többi hitelezői is. A hitelezők azt hitték, hogy Eisele súlyos anyagi nehézségek közé került és mindnyájan követelésekkel léptek fel ellene. A zavart csupán az okozta, hogy Eisele nem tudott azonnal kétszázhuszezer lejt előteremteni. Az utóbbi időben ugyanis hatalmas kiadásai voltak, mert a modern gépekkel felszerelt gyárába egy millió lejt fektetett bele és a Szabadság-téren, valamint a Boros Béni-téren lévő üzletének újjáalakítása több, mint hatszáz ezer lejt emésztett fel. Eisele mindezekkel szemben ma is teljesen aktív, mert az egy millió 930 ezer lejt kitevő adósságával szemben, jóval nagyobb értékű aktívával rendelkezik.

Eisele József mindezeket beigazolta hitelezőinek, akik ma délután három órákor értekezletre gyűltek össze a volt Lloyd-helyiségben. A hitelezők értekezletén mindenekelőtt Holzeisen József bejelentette, hogy a foglalási visszavonattja és beleegyezik abba, hogy Eisele napi ötszáz lejes részletekben fizesse ki adósságát. A többi hitelezők is teljesen biztosítottak látták pénzüket és elfogadták Eisele ama ajánlatát, hogy a bevétel arányában mérten, lassanként százszázalékban ki fogja egyenlíteni összes adósságait.

Az Iparos Otthonban

vasárnap este 9 órakor
színpad körül Karinthy Frigyes
sz. 1 felvonásos trefája

A bűvös szék.

Ezenkívül klasszikus magánénekek
és tréfa jelenetek.
Műsor után tánc. Belépődíj nincs

Felére akarják lecsökkenteni a személyvonatok számát.

Érdekes tervek a vasút jövedelmeinek szaporítására. — A személyvonatokra ráfizet a CFR. El akarják törölni a gyorsvonatok különtarifáját.

Bucurestiből jelentik: A CFR. jövedelmeinek emelése napirenden van. A napokban — mint megírtuk — a vasúti vezérigazgatóság bejelentette, hogy nagy vagonfőlölege van és ezért határnapra szóló szállításokat is vállal, ami a háború kitörése óta nem történt meg. A mai bucaresti-i lapok pedig érdekes statisztikát és terveket közölnek. A lapok szerint Stan Vidrighin vezérigazgató felkérte a CFR. azon főtisztviselőit, akiknek gyakorlati tudásuk és tapasztalatuk van, dolgozzanak ki megfelelő tervezetet a vasút jövedelmeinek szaporítására. Elsőnek Vanghulescu aligazgató, a tarifaosztály vezetője választotta a felhívásra.

Az aligazgató statisztikát közöl, amely szerint a CFR. ráfizet a személyforgalomra. Adatai szerint a személyvonatok kilométerenként 215.30 lej kiadással járnak, míg a bevételük kilométerenként 119.90 lejt tesz ki. Ugyanakkor a teherforgalomnál 215.30 lej kiadással szemben a bevétel 252.90. lej kilométerenként. A személyvonatok forgalmára tehát a vasút évenként 2955.20 millió lejt fizet rá, míg a teherforgalom 1052.2 millió lejt nyereséget hoz. A megoldás — szerinte — az lenne, ha a személyvonatok számát

ötven százalékkal csökkentenék.

Tarifamemelést nem lehet keresztülvinni —

mondja az aligazgató, — mert az 1925. 26., és 27-ben történt emelések érzékenyen csökkentették az utazók számát. Az emelésnek tulajdonítható, hogy sok vonalon üresen járnak a vonatok és hogy felvirágzott a városközi autóbussz-forgalom. A személyvonatok számának csökkentésével el kell törölni a gyorsvonatok különtarifáját. Ezt tette a francia államvasút is, hogy leküzdhesse az autobuszok konkurenciáját. Ezenkívül a következő intézkedések életbe-éptetését javasolja:

1. A harmadosztályú kocsikat szaporítani kell és nagyobb kényelmet biztosítani az itt utazó közönségnek.
2. Az elsőosztályú kocsik számát a minimumra kell csökkenteni.
3. Az elsőosztályú kocsik éjszakai hálóköcsikként is szerepelhessenek.
4. A turisták számára kedvezményes tarifát kell megállapítani.

A deficit teljes csökkentése céljából szaporítani kell a tehervonatok számát. A tarifát emelni azonban nem szabad mert azáltal a forgalom csökkenne. Egyes árakra módosítani kell a szállítási tarifát, amely túlságosan magas, ezenkívül a kezelési költségeket, valamint a fekvést is csökkenteni kell. Vasúti körökben az aligazgató memoranduma nagy fel-tűnést keltett.

KÖZGAZDASÁG.

Arverés az aradi erdőigazgatóságon.

Öt erdőt árvereztek el a mai napon. — Az ajánlatokat a földművelési minisztériumhoz terjesztik fel.

(Arad, január 9.) Az aradi erdőigazgatóságnak mozgalmas napja volt ma. Öt erdő került árverésre zárt ajánlatok mellett. P. I. S. erdőigazgató elnökölt és az árverés mindvégig a legkorrektebb lefolyású volt. A jöfökvésű erdők iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, annál is inkább, mert az erdők egy részénél a kincstár vasutat is bocsájt a vevő rendelkezésére. Árverésre került először a Chosava nevű erdő a Marosillye—lugosi vonalon. Kikiáltási ára volt egymillió háromszázkilencven ezer lej. Ajánlatot tettek: Carasana Forestiera (Lugos) 2,222.222 lej és 22 bani, Wiesel Jenő (Arad) 2,000.000, Feiner Farkas (Arad) 2,056.000, Schmidt Berthold (Lugos) 1,078.000 és Vasilie Debo 2,222.000 lej.

Pernesti erdő (Soborsin) kikiáltási ár: 5,808.606 lej. Ajánlatot tettek: Joan Popa mérnök 6,678.000, Marer Benő és társa (Buda-

pest) 6,507.000, Wiesel Jenő (Arad) 7,550.000 lej. Erre az erdőre Bucurestiben is adtak be zárt ajánlatot.

Solymos erdő, kikiáltási ár: 922.000 lej. Ajánlatot tettek: Mairovitz-cég (Arad—Mio-lova) 923.000, Patria (Arad) 941.000 lej.

Pozsog erdő (Berzova mellett), kikiáltási ár: 3,161.270 lej. Ajánlatot tettek: Joan Popa mérnök 3,183.000 és Mocioni Antal 3 millió 180.000 lej.

Ezeken kívül volt még két erdő és pedig Grosi, kikiáltási ár 2,108.000 és Dorgos, kikiáltási ár 2,287.000 lej. E két utóbbira azonban az aradi erdőigazgatóságnál ajánlatot nem nyújtottak be. A benyújtott ajánlatokat az erdőigazgatóság fölterjeszti a földművelésügyi minisztériumhoz és amennyiben oda magasabb ajánlatok nem érkeztek, ez utóbbi fogja jóváhagyni az aradi árverés eredményét.

= Haralamb igazgató ismét a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. aradi fiókjához kerül. Amint ismeretes, Haralamb igazgató a múlt ősszel a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. nagyváradi fiókjához lett áthelyezve, Paximade igazgató helyébe, ezen utóbbi viszont a Temesvári Bank & Kereskedelmi R.-T. igazgatója lett. Ha a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. megtartotta volna a Temesvári Bank részvény-pakettjét, akkor Haralamb igazgató került volna a Temesvári Bank & Kereskedelmi R.-T. élére és egyben bejutott volna ennek igazgatóságába. De a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. eladta a Temesvári Bank részvényeit és megfelelő időpontban Temesváron saját fiókot fog létesíteni. Értesülésünk szerint a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. központi igazgatósága a temesvári fiók létesítéséig, az intézet cernauti-i fiókjának vezetésével óhajtja megbizni Haralamb igazgatót, de ennek kívánságára megváltoztatta tartó s őt a temesvári fiók létesítéséig, ismét Aradra helyezte vissza, abba a városba, ahol közel tíz évi működése alatt, annyi sok jó ismerőst és barátot szerzett magának.

= Törvény készül az aranymérleg bevezetéséről. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul h iradása szerint Madgearu pénzügyminiszter bizottságot nevezett ki a kereskedelmi és ipari vállalatok részére a közeljövőben előírandó aranymérleg bevezetése ügyében. A lap szerint törvény készül az aranymérleg bevezetéséről, ami nem lesz egyéb, mint a stabilizált lejhez való alkalmazkodás. Módot fog adni a vállalatoknak, az új törvény arra, hogy a valóságnak és a reális életnek, valamint a stabilizált lejnek megfelelő mérleget készíthessenek és keresztülvihessék megfelelő módon a szükséges amortizációkat. A lap szerint egyelőre nem tudni még, hogy miképpen oldják meg a törvényben az átértékelési kulcs problémáját.

= A pesti tőzsde nem tekinti inzulvensnek Krausz Simont. Budapestről jelentik: A tőzsde elnöksége ma megengedte Krausz Simonnak, hogy a tőzsde termében a Krausz Simon Bank-ház r.-t. páholyának feliratát „Krausz Simon”-ra változtassa meg. E határozathozatal nyilvánvalóan nem tekinti a tőzsde inzulvensnek Krausz Simont és ezek után semmi akadály sem lehet annak, hogy a bankár működését a tőzsdén ismét megkezdhesse.

AZ UJSÁG

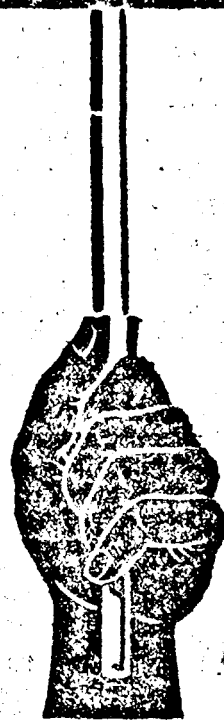
Utazási Irodája

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 43.

levélben is készséggel áll mindenkinek rendelkezésére teljesen díjtalanul.

HA UTAZNI AKAR,

feltétlenül az Ujság Utazási Irodájához forduljon felvilágosításért. — Szakszerű válaszok, gyors és pontos elintézés.

— Kényszeregyezségi és csődkérelem az aradi törvényszék előtt. A Brann és Czeizler ismert pécskai nagykereskedőcég az aradi törvényszékhez beadvánnyal fordult és kérte a kényszeregyezségi eljárás megindítását. A cég passzívai 4,626.000 lejt, az aktívái 2,763.000 lejt tesznek ki. A cég 50 százalékot ajánlott fel, amelyet 12 hónap alatt akar lefizetni. — Az aradi törvényszék ma elfrendelte a csődöt Fischer Lajos borossebesti cég ellen. A bejelentések határideje február 17. Csődtömeggondnoknak Petrica Petrilla dr., helyettesének Cotioiu Romulus dr. ügyvédet nevezték ki.

Védik a belföldi munkát.

Eltérsült a belföldi munkavédelmi törvényjavaslat.

Bucurestiből jelentik: A belföldi munka védelméről szóló törvényjavaslat elkészült. A javaslat szerint egyetlen idegen sem gyakorolhatja Romániában a mesterséget előzetes engedély nélkül. Az engedélyek kiadásánál tekintetbe veszik a közrendészeti, gazdasági, egészségügyi és morális szempontokat. Idegenek csak abban az esetben kapnak engedélyt ipartízásra, ha itt ipari vagy kereskedelmi vállalatot alapítanak. Minden idegen munkakönyvet kap, amely nélkül nem alkalmazható senki.

A szerkesztésért felelősen
SALGÓ HENRIK
föld.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak! **BRAUN műkereskedés,** Bul. Reg. Festmények, rézkarc, vi rin-tárgyak — porcelán és kristály — **MODERN KERETEZÉS!**

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZOMBAT, január 11

Bucuresti. 17. Katonazene. 20.45. Operaközvetítés. — Belgrád. 13.40 Rádiónégyes. 19. Tamburazene. 21. Viting operaénekes estje. 21.30. Rádiónégyes. 23.10. Táncczene — Berlin. 17.30 Szórakoztató zene. 21. A legújabb slágerszerzemények bemutatása szerzőjük által. 22. Kabaré. utána 1.30-ig táncczene. — Leipzig. 20.30. Rádiózenekar 22. Kabaré. Utána 1.30-ig táncczene. — Mor. Ostrava. 17.30. Ifjúsági óra zenével 18.30. Morva népdalok 20—23.55 Közvetítés Prágából 24. Kávéházi zene. — Wien. 19.35. Gunzel—Wester Lotte énekesnő Mahler-dalokat ad elő 20. Népszerű virtuózok és zenespecialisták 21.30 Behr. „Kisértem” c. bohózatának előadása. Utána a Kerngold-jazz zenéje. Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny 13.05. Hangverseny 5. Hrabovszky Julia novellái. 6. Ortvay György dr.: „A kereső nő szociális helyzete” 6.30. Zongoránégyesek. 7.30. Mit üzen a rádió? 8.30. Operettelőadás a Studioban Planquette: Rip van Winkle. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból.

VASÁRNAP, január 12

Berlin 21. Hangverseny a Bach-teremből. Utána: Dajos Béla zenekara. — Belgrád. 18.05. Grujics Ante cigányzenekara. 21. Hetedik délszláv hangverseny az Obilics-énekkar Krsztics zeneszerző és a rádiózenekar közreműködésével 22.30. Sunski operaénekes dalszövege 23.55. Táncczene. — Katowice. 21. Közvetítés Varsóból 1. Könnyű zene. — Köln. 21. Lehár: „A mosoly országát” című háromfelvonásos operettje. Utána: Táncczene. — Leipzig. 20.30. Puccini: „Tosca” című operája a dresdener Operaházból 22.45. Derűs történetek. Utána táncczene. — Milano. 21.30. Operett Torinóból. Utána: Közvetítés Torinóból. — Mor. Ostrava. 21. Brünn.

22—23.15. Prága. 23.15. Brünn. — Prága. 22. Angol zene a Smetana-teremből 23.15. Kávéházi zene Wien 21.15. Fall Leó „Fejedelmi szerelem” című operettje. Budapest. 11. Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból 12. Egyházi zene és szentbeszéd. 1.10. A m. kir. I. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 7. Vigjáték-előadás a Studioból. „A farkas”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc. 9.10. Nagy Margit, a m. kir. Operaház művésznőjének hangversenye. Zongorán kísér Polgár Tibor. Majd: a Fejes szalonzenekar, az Ostende jazz és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Exhumálják a kis Popescu Mária holttestét

A sofőr védekezése szerint nem az autóbaleset, hanem difteritisz következtében halt meg a kisleány.

(Arad, január 10.) Tegnapelőtt megírta az Aradi Közlöny, hogy Kisjenő közelében súlyos autószerencsétlenség történt, amelynek Popescu Márta hat éves kisleány, Virág Mária aradi családnek leánya, halálos áldozata lett. A szerencsétlenség áldozatát tegnap eltemették Aradon. A rendőrségi vizsgálat megindult az ügyben, s a szerencsétlenül járt autós sofőrje azzal védekezett, hogy a leányka nem az autóbaleset áldozata lett, hanem difteritisz ölte meg. Popescu Mártát ugyanis Kisjenőn halálos betegen tették föl az autóra.

Ma délután Mandra Miklós királyi ügyész átiratot küldött a rendőrségre, amelyben arról értesítette, hogy holnap reggel kilenc órakor Popescu Márta holttestét exhumálják s felboncolják. A boncolás fogja megállapítani, hogy elfogadható-e a sofőr védekezése.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.
Dohánytözsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Dohánytözsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppenheimer-ház.)
Karácsonyi-trafik volt Weitzer János-uca.
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-uca sarok.
Dohánytözsde, Zsidótemplom-épület.
Akinék tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnapi számában feltétlenül meg fog jelenni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 8 Lej vastagabb betűvel 8. Ugye 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40 vasárnap 80 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszleveggyel ellátott kérdéskérdésre válaszolunk. Ajánlatok kelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

FELSŐ fémipari iskolát végzett, nagygyári gyakorlatú, rendelkező üzemi vezetőhelyettes keresünk azonnali beépésre. Vashalom, Baia-Mare. 189

RÖVIDÁRU SZAKMÁBAN jól bevezetett jutalékos utazó azonnali keresetért. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 196

EGY gyakorlott szobaleány január 16-tól kezdve felvétetik. Str. Cloșca (Szent László-uca) 7. szám, I. em., 4 szob. 195

BUFFET részére ovadékképes vezető keresetért. Bővebbet Flora likőrgyárban. 194

OKTATÁS.

JANUÁR 20-án esti angol nyelv és levelezési tanfolyam nyílik az aradi felsőkereskedelmi fiúiskolában, kezdők és haladók részére. Beiratkozások minden nap 5—6 óra között a nevezet iskolában. Tandíj havi 200 lej. Hetenként 2 óra. 199

LAKÁS.

FÖTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÉT szoba, konyha 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FÖTÉREN kétszobából álló helyiség azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BÖRGARNITURA, értékes hegedők, szőnyegok, vitrinek, szekrények, komódok, női és férfi bundák, lábasok, szőrmék, antik órák, fali vitrinek, asztalok, székek, paravánok, zongora, girandólok, zenélő óra, kredencok, tükörök, ernyőtartók, faláda dívanypárnák, dupla ágyterítők, stercok, szalon ebédlő, hálóberendezések, kézimunkák, kristálytárgyak, dísztárgyak stb. eladók. SALGÓNÉ biz. üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota 1000

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételeire. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

A legmodernebb és vízvezeték javítások jutányos árban kérem megkérni. Lukács Str. Brătianu (Weitzer 1-uca) 19. szám.

Butorok részletre kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban. GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Cimre ügyelni! (Szabadság-tér) 10. szám.

BUDAPESTEN az új „NEMZETI SZALLODA” a Hungaria Nagyszálló vezetése alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 20—30. Minden modern kényelemmel berendezve. Kiváló étterem! Polgári árak! Dreher sörcsornok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Rádiókészülékek
6—18 havi részletfizetésre kaphatók.
„SIRIUS” Elektrotechnikai Vállalat
Arad, Str. Eminescu 1. (Deák F.) Fehér Kereszt-épület.

Salgóné bizományi üzlete
Arad, Strada Horia (Széchenyi-uca) 1. Neuman-palota.
bizományba vesz és elad: antik és modern bútorokat, szőnyegeket, dísztárgyakat, órákat, porcellánokat, festményeket, complete szobaberendezéseket, szőrméket, férfi és női bundákat.
NAOYMENNYISÉGŰ PLÉHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151
DIACULATURA PAPIR 5 kilogramm csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 1454
ÜZLETEK.
ÜZLETHELVISEG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestő és itsztifüzlet volt, azonnali kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.
SZIKVIZGYÁR teljes felszereléssel, üvegekkel eladó. Gyógyszertár Ghioroc 178

Porosz **Koksz** Telefon 461
Köszén
aprilott **Tüzipita**
„relorta” **Faszén**
házhöz szállítva minden mennyiségben kapható:
ALTMANN EDE cégnevelő
Bul. Reg. Ferd. (Boros Beni-tér) 44

Diana-fürdő
újjonnan berendezve, egész nap nyitva.
Leszállított fürdőárak

Makulatura, tiszta lappéldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.